

## विशिष्टीकरण तालिका (Test specification chart)

Grade 8

Full Marks: 50

Subject: Mathematics

Time: 2hrs

| S.N. | Areas       | Total Working Hours | Knowledge       |       | Understanding   |       | Application     |       | Higher ability  |       | Total number of items | Total number of questions | Total Marks |
|------|-------------|---------------------|-----------------|-------|-----------------|-------|-----------------|-------|-----------------|-------|-----------------------|---------------------------|-------------|
|      |             |                     | Number of items | Marks | Number of items | Marks | Number of items | Marks | Number of items | Marks |                       |                           |             |
| 1    | Sets        | 10                  | 1               | 1     | 1               | 1     | 2               | 3     | 1               | 1     | 5                     | 2                         | 3           |
| 2    | Statistics  | 10                  |                 |       |                 |       |                 |       |                 |       |                       |                           | 3           |
| 3    | Arithmetic  | 45                  | 2               | 2     | 3               | 4     | 3               | 5     | 2               | 3     | 10                    | 3                         | 14          |
| 4    | Measurement | 15                  | 1               | 1     | 1               | 1     | 1               | 2     | 1               | 1     | 4                     | 1                         | 5           |
| 5    | Algebra     | 30                  | 2               | 2     | 1               | 2     | 2               | 4     | 1               | 2     | 6                     | 3                         | 10          |
| 6    | Geometry    | 50                  | 2               | 2     | 2               | 4     | 2               | 6     | 2               | 3     | 8                     | 3                         | 15          |
|      | Total       | 160                 | 8               | 8     | 8               | 12    | 10              | 20    | 7               | 10    | 33                    | 12                        | 50          |

## द्रष्टव्य

- प्रश्न पत्र निर्माण गर्दा प्रत्येक क्षेत्रमा र समग्रमा ज्ञान, बोध, प्रयोग र उच्च दक्षताका लागि तोकिए अनुसारको भार मिलेको हुनुपर्दछ । तर संज्ञानात्मक तहमा २ अङ्कसम्म घटबढ हुन सक्ने छ ।
- सन्दर्भ दिएर प्रश्नहरू निर्माण गर्नुपर्ने छ । प्रत्येक प्रश्नमा एक भन्दा बढी संज्ञानात्मक तहका उपप्रश्नहरू समावेश गर्न सकिने छ ।
- Application र Higher ability तहका प्रश्नहरू निर्माण गर्दा सम्बन्धित क्षेत्रका अलावा अन्य क्षेत्रका विषयवस्तुसँग सम्बन्धित प्रश्नहरू पनि रहन सक्ने छन् ।
- हरेक क्षेत्र अन्तर्गत रहेका सबै उपक्षेत्रका विषयवस्तुहरू समानुपातिक रूपमा समावेश हुने गरी प्रश्नहरू निर्माण गर्नुपर्ने छ ।

## आन्तरिक मूल्याङ्कन

निर्माणात्मक मूल्याङ्कनको अङ्कको निश्चित भार आन्तरिक मूल्याङ्कनका रूपमा समावेश गरिने छ । यसका लागि निर्माणात्मक मूल्याङ्कनलाई अभिलेखीकरण गरी प्रत्येक विद्यार्थीको कार्यसञ्चयिका व्यवस्थित गरी राख्नु पर्छ । यस्तो अभिलेखका आधारमा निम्न लिखित पक्षमा तोकिए अनुसारको भारको अङ्क आन्तरिक मूल्याङ्कनका रूपमा समावेश गरिने छ ।

| क्रम सङ्ख्या | मूल्याङ्कनका आधार                                   | भार       |
|--------------|-----------------------------------------------------|-----------|
| १            | सहभागिता : कक्षा सहभागिता र सिकाइमा सक्रियता        | ४         |
| २            | प्रयोगात्मक कार्य, परियोजना कार्य वा अन्य कार्यकलाप | ३६        |
| ३            | त्रैमासिक परीक्षा                                   | १०        |
|              | <b>जम्मा</b>                                        | <b>५०</b> |

उल्लिखित तालिकाका नं. १ देखि ३ सम्मका क्षेत्रगत क्रियाकलाप नियमित सिकाइ सहजीकरण कै क्रममा गराउनुपर्छ । उक्त क्रियाकलापलाई निर्माणात्मक मूल्याङ्कनसँग अन्तर सम्बन्धित गरी त्यसको अभिलेख पनि राख्नुपर्ने छ ।

## First Terminal Examination 2082

| Unit | Topics         | Content                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | TP | Teaching Method                                                                                                                                                  | Teaching Material | Evaluation                                                                                                                                                 | R |
|------|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 1    | Set            | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Set review</li> <li>➤ Notation of set</li> <li>➤ Method of describing sets</li> <li>➤ Cardinal number of sets</li> <li>➤ Types of set</li> <li>➤ Relationship between sets</li> <li>➤ Representation of set in Venn-diagram</li> <li>➤ Universal sets, sub-sets, proper sub-sets, improper sub-sets and No. of subsets.</li> </ul> | 7  | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question/Answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Analysis/syntheses</li> <li>➤ Practical</li> </ul>                  |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ Unit test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work/field work</li> <li>➤ Exam</li> </ul> |   |
| 2    | Arithmetic     | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Number System in different Bases</li> <li>• Conversion of numbers</li> <li>➤ Real Numbers</li> <li>• Types of Numbers</li> <li>• Sign rule of addition, subtraction, multiplication and division</li> </ul>                                                                                                                        | 10 | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Problem solving</li> <li>➤ Research</li> </ul>                      |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ Unit test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work/field work</li> <li>➤ Exam</li> </ul> |   |
| 3    | Mensuration    | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Area and Perimeter of plane figure (Triangle, Quadrilateral and Circle)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                 | 10 | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Problem solving</li> <li>➤ Research</li> </ul>                      |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ Unit test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work/field work</li> <li>➤ Exam</li> </ul> |   |
| 4    | Geometry       | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Angle</li> <li>• Angles and parallel line</li> <li>• Types of angles (Vertically opposite angles, adjacent angle, complementary angle and supplementary angle)</li> <li>• Types of angles (Alternate angle, co-interior angle, corresponding angle)</li> </ul>                                                                     | 10 | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Problem solving</li> <li>➤ Research</li> <li>➤ Practical</li> </ul> |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ Unit test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work/field work</li> <li>➤ Exam</li> </ul> |   |
| 5    | Algebra        | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Algebraic terms and expression</li> <li>➤ Polynomial and degree of polynomials</li> <li>➤ Evaluation of algebraic expressions</li> <li>➤ Special products and formulae</li> </ul>                                                                                                                                                  | 8  | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Problem solving</li> <li>➤ Research</li> </ul>                      |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ Unit test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work/field work</li> <li>➤ Exam</li> </ul> |   |
| 6    | Statistics     | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Collection of data</li> <li>➤ Frequency table</li> <li>➤ Cumulative frequency table</li> <li>➤ Graphical representation of data</li> </ul>                                                                                                                                                                                         | 7  | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Problem solving</li> <li>➤ Research</li> </ul>                      |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ Unit test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work/field work</li> <li>➤ Exam</li> </ul> |   |
| 7    | Transformation |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |    |                                                                                                                                                                  |                   |                                                                                                                                                            |   |
| 8    | Co-ordinate    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |    |                                                                                                                                                                  |                   |                                                                                                                                                            |   |
| 9    | Revision       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 7  |                                                                                                                                                                  |                   |                                                                                                                                                            |   |

## First term Examination 2082

## Specification Grid

| Area        | Types of Question |   |    |    | Total no. of items | total no. of questions | Total Marks | Total Time |
|-------------|-------------------|---|----|----|--------------------|------------------------|-------------|------------|
|             | K                 | C | A  | HA |                    |                        |             |            |
| Set         | 1                 | 1 | 2  | 1  | 5                  | 2                      | 3           | 7.2min     |
| Statistics  |                   |   |    |    |                    |                        | 3           | 7.2min     |
| Arithmetic  | 2                 | 3 | 3  | 2  | 10                 | 3                      | 14          | 33.6min    |
| Mensuration | 1                 | 1 | 1  | 1  | 4                  | 1                      | 5           | 12min      |
| Geometry    | 2                 | 2 | 2  | 2  | 8                  | 3                      | 15          | 36min      |
| Algebra     | 2                 | 1 | 2  | 1  | 6                  | 3                      | 10          | 24min      |
| Total       | 8                 | 8 | 10 | 7  | 33                 | 12                     | 50          | 120min     |

## Mid Terminal Examination 2082

| Unit | Topics         | Content                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | T<br>P | Teaching<br>Method                                                      | Teaching<br>Material | Evaluation                                                                       | R |
|------|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---|
| 1    | Set            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |        |                                                                         |                      |                                                                                  |   |
| 2    | Arithmetic     | ➤ Real Numbers <ul style="list-style-type: none"> <li>Terminating and non-terminating decimal</li> <li>Comparison between rational and irrational number</li> <li>Real Number</li> <li>Scientific notation</li> </ul> ➤ Ratio and proportion <ul style="list-style-type: none"> <li>comparison of quantities of same kind</li> <li>compounded ratio</li> <li>Proportion</li> <li>types of proportion</li> </ul> | 9      | ➤ Question answer<br>➤ Demonstration<br>➤ Problem solving<br>➤ Research |                      | ➤ oral test<br>➤ Unit test<br>➤ practical<br>➤ Project work/field work<br>➤ Exam |   |
| 3    | Mensuration    | ➤ Area and volume of solid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 6      | ➤ Question answer<br>➤ Demonstration<br>➤ Problem solving<br>➤ Research |                      | ➤ oral test<br>➤ Unit test<br>➤ practical<br>➤ Project work/field work<br>➤ Exam |   |
| 4    | Geometry       | ➤ Triangle <ul style="list-style-type: none"> <li>Experimental verification of properties of triangle</li> <li>Congruent triangle</li> <li>Experiment on condition of congruency</li> <li>Similar triangle</li> <li>Condition of similarity</li> </ul>                                                                                                                                                          | 12     | ➤ Question answer<br>➤ Demonstration<br>➤ Problem solving<br>➤ Research |                      | ➤ oral test<br>➤ Unit test<br>➤ practical<br>➤ Project work/field work<br>➤ Exam |   |
| 5    | Algebra        | ➤ Factors and factorization<br>➤ H.C.F and L.C.M<br>➤ Laws of indices                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 9      | ➤ Question answer<br>➤ Demonstration<br>➤ Problem solving<br>➤ Research |                      | ➤ oral test<br>➤ Unit test<br>➤ practical<br>➤ Project work/field work<br>➤ Exam |   |
| 6    | Statistics     | ➤ Measures of central tendency <ul style="list-style-type: none"> <li>Arithmetic mean</li> <li>Median</li> <li>Mode</li> <li>Quartile</li> <li>Range</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                 | 10     | ➤ Question answer<br>➤ Demonstration<br>➤ Problem solving<br>➤ Research |                      | ➤ oral test<br>➤ Unit test<br>➤ practical<br>➤ Project work/field work<br>➤ Exam |   |
| 7    | Transformation | ➤ Reflection of Geometrical figure<br>➤ Rotation of geometrical Figure                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 7      | ➤ Question answer<br>➤ Demonstration<br>➤ Problem solving<br>➤ Research |                      | ➤ oral test<br>➤ Unit test<br>➤ practical<br>➤ Project work/field work<br>➤ Exam |   |
| 8    | Co-ordinate    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |        |                                                                         |                      |                                                                                  |   |
| 9    | Revision       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2      |                                                                         |                      |                                                                                  |   |

## Mid- term Examination-2082

## Specification Grid

| Area           | Types of Question |   |    |    | Total no. of items | total no. of questions | Total Marks | Total Time |
|----------------|-------------------|---|----|----|--------------------|------------------------|-------------|------------|
|                | K                 | C | A  | HA |                    |                        |             |            |
| Set            | 1                 | 1 | 2  | 1  | 5                  | 2                      | 3           | 7.2min     |
| Statistics     |                   |   |    |    |                    |                        | 3           | 7.2min     |
| Arithmetic     | 2                 | 3 | 3  | 2  | 10                 | 3                      | 14          | 33.6min    |
| Mensuration    | 1                 | 1 | 1  | 1  | 4                  | 1                      | 5           | 12min      |
| Geometry       | 2                 | 2 | 2  | 2  | 8                  | 2                      | 9           | 36min      |
| Transformation |                   |   |    |    |                    | 1                      | 6           | 24min      |
| Algebra        | 2                 | 1 | 2  | 1  | 6                  | 3                      | 10          | 120min     |
| total          | 8                 | 8 | 10 | 7  | 33                 | 12                     | 50          | 7.2min     |

## Second Terminal Examination 2082

| Unit | Topics                            | Content                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | TP | Teaching Method                                                                                                                                                    | Teaching Material | Evaluation                                                                                                                                                 | R |
|------|-----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 1    | Set                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |    |                                                                                                                                                                    |                   |                                                                                                                                                            |   |
| 2    | Arithmetic                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Profit and loss</li> <li>➤ Unitary method</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                          | 10 | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Problem solving</li> <li>➤ Research</li> <li>➤ Field visit</li> </ul> |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ Unit test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work/field work</li> <li>➤ Exam</li> </ul> |   |
| 3    | Mensuration                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Solid and their nets</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                               | 3  | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Problem solving</li> <li>➤ Research</li> </ul>                        |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ Unit test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work</li> <li>➤ Exam</li> </ul>            |   |
| 4    | Geometry                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Quadrilateral and regular polygon</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                  | 8  | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Problem solving</li> <li>➤ Research</li> </ul>                        |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ Unit test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work/field work</li> <li>➤ Exam</li> </ul> |   |
| 5    | Algebra                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Equation and Graph</li> <li>• Linear equation with one variable and their solution</li> <li>• Linear equation with two variable and their solution</li> <li>• Simultaneous equation, solving method and application</li> <li>• Quadratic equation, solving by factorization method</li> </ul> | 12 | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Problem solving</li> <li>➤ Research</li> </ul>                        |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ Unit test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work/field work</li> <li>➤ Exam</li> </ul> |   |
| 6    | Statistics                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |    |                                                                                                                                                                    |                   |                                                                                                                                                            |   |
| 7    | Transformation                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |    |                                                                                                                                                                    |                   |                                                                                                                                                            |   |
| 8    | Co-ordinate                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Pythagoras Theorem</li> <li>➤ Pythagorean triples</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                  | 7  | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Problem solving</li> <li>➤ Research</li> </ul>                        |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ Unit test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work/field work</li> <li>➤ Exam</li> </ul> |   |
| 9    | Symmetry, Design and Tessellation | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Symmetrical and asymmetrical shapes</li> <li>➤ Line or axis of symmetry</li> <li>➤ Tessellation and types of tessellation</li> </ul>                                                                                                                                                          | 2  | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question answer</li> <li>➤ Demonstration</li> <li>➤ Problem solving</li> <li>➤ Research</li> </ul>                        |                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ oral test</li> <li>➤ practical</li> <li>➤ Project work</li> <li>➤ Exam</li> </ul>                                 |   |
| 10   | Revision                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 4  |                                                                                                                                                                    |                   |                                                                                                                                                            |   |

## Second-term Examination 2082

## Specification Grid

| Area           | Types of Question |   |    |    | Total no. of items | total no. of questions | Total Marks | Total Time |
|----------------|-------------------|---|----|----|--------------------|------------------------|-------------|------------|
|                | K                 | C | A  | HA |                    |                        |             |            |
| Set            | 1                 | 1 | 2  | 1  | 5                  | 2                      | 3           | 7.2min     |
| Statistics     |                   |   |    |    |                    |                        | 3           | 7.2min     |
| Arithmetic     | 2                 | 3 | 3  | 2  | 10                 | 3                      | 14          | 33.6min    |
| Mensuration    | 1                 | 1 | 1  | 1  | 4                  | 1                      | 5           | 12min      |
| Geometry       | 2                 | 2 | 2  | 2  | 8                  | 2                      | 9           | 36min      |
| Transformation |                   |   |    |    |                    | 1                      | 6           | 24min      |
| Algebra        | 2                 | 1 | 2  | 1  | 6                  | 3                      | 10          | 120min     |
| total          | 8                 | 8 | 10 | 7  | 33                 | 12                     | 50          | 7.2min     |

## BLE Pre-Board Examination 2082

| Unit | Topics                            | Content                                                                                                                                                          | TP | Teaching Method                                                         | Teaching Material | Evaluation                                                                       | R |
|------|-----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---|
| 1    | Set                               |                                                                                                                                                                  | 4  |                                                                         |                   |                                                                                  |   |
| 2    | Arithmetic                        | ➤ Simple Interest                                                                                                                                                | 7  | ➤ Question answer<br>➤ Demonstration<br>➤ Problem solving<br>➤ Research |                   | ➤ oral test<br>➤ Unit test<br>➤ practical<br>➤ Project work/field work<br>➤ Exam |   |
| 3    | Mensuration                       | ➤ Revision                                                                                                                                                       | 5  |                                                                         |                   |                                                                                  |   |
| 4    | Geometry                          | ➤ Revision                                                                                                                                                       | 5  |                                                                         |                   |                                                                                  |   |
| 5    | Algebra                           | ➤ Rational Expression<br>• Reduction of rational expression to their lowest term<br>• Multiplication, division, Addition and subtraction of rational expression. | 10 | ➤ Question answer<br>➤ Demonstration<br>➤ Problem solving<br>➤ Research |                   | ➤ oral test<br>➤ Unit test<br>➤ practical<br>➤ Project work/field work<br>➤ Exam |   |
| 6    | Statistics                        |                                                                                                                                                                  | 2  |                                                                         |                   |                                                                                  |   |
| 7    | Transformation                    | ➤ Displacement of geometrical shapes                                                                                                                             | 4  | ➤ Question answer<br>➤ Demonstration<br>➤ Problem solving<br>➤ Research |                   | ➤ oral test<br>➤ Unit test<br>➤ practical<br>➤ Project work/field work<br>➤ Exam |   |
| 8    | Co-ordinate                       | ➤ Distance between two points                                                                                                                                    | 5  | ➤ Question answer<br>➤ Demonstration<br>➤ Problem solving<br>➤ Research |                   | ➤ oral test<br>➤ Unit test<br>➤ practical<br>➤ Project work/field work<br>➤ Exam |   |
| 9    | Symmetry, Design and Tessellation |                                                                                                                                                                  | 2  |                                                                         |                   |                                                                                  |   |
| 10   | Bearing and Scale drawing         | ➤ Scale Drawing -Review                                                                                                                                          | 4  | ➤ Question answer<br>➤ Demonstration<br>➤ Problem solving<br>➤ Research |                   | ➤ oral test<br>➤ Unit test<br>➤ practical<br>➤ Project work/field work<br>➤ Exam |   |
| 11   | Revision                          |                                                                                                                                                                  | 5  |                                                                         |                   |                                                                                  |   |

## BLE Pre-Board Examination 2082

Time 3:00 hours

## Specification Grid

| Area        | Types of Question |   |    |    | Total no.of items | total no.of questions | Total Marks | Total Time |
|-------------|-------------------|---|----|----|-------------------|-----------------------|-------------|------------|
|             | K                 | C | A  | HA |                   |                       |             |            |
| Set         | 1                 | 1 | 2  | 1  | 5                 | 2                     | 3           | 7.2min     |
| Statistics  |                   |   |    |    |                   |                       | 3           | 7.2min     |
| Arithmetic  | 2                 | 3 | 3  | 2  | 10                | 3                     | 14          | 33.6min    |
| Mensuration | 1                 | 1 | 1  | 1  | 4                 | 1                     | 5           | 12min      |
| Geometry    | 2                 | 2 | 2  | 2  | 8                 | 3                     | 15          | 36min      |
| Algebra     | 2                 | 1 | 2  | 1  | 6                 | 3                     | 10          | 24min      |
| total       | 8                 | 8 | 10 | 7  | 33                | 12                    | 50          | 120min     |

## TEST SPECIFICATION GRID (GRADE 8)

## A. INTERNAL ASSESSMENT: 50 Marks

| S.N. | Areas of Evaluation    | Marks | Guidelines for Evaluation                                                            |
|------|------------------------|-------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.   | Participation          | 4     | Attendance and Students' Performance in Teaching-Learning Activities: 2/2 Marks each |
| 2.   | Reading and Writing    | 16    | Reading and Writing (Each skill carries 50% weightage in total)                      |
| 3.   | Listening and Speaking | 20    | Listening and Speaking (Each skill carries 50% weightage in total)                   |
| 4.   | Terminal Exams         | 10    | Scores from terminal test/s                                                          |

## B. EXTERNAL ASSESSMENT: 50 Marks

Reading and writing skills will be assessed through a written test. Grammar is incorporated in the writing section. The test will be based on the specification chart given below.

| READING (25 Marks)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | WRITING (25 Marks) |                  |    |   |   |   |   |   |     |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------|----|---|---|---|---|---|-----|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>The assessment of reading skill follows the following structure:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li><b>Reading 1:</b> One short reading text from the textbook with one type of comprehension question. (5x1=5 Marks)</li> <li><b>Reading 2:</b> One short reading text from the textbook with one type of comprehension question. (5x1=5 Marks)</li> <li><b>Reading 3:</b> One short reading text not given in the textbook with one type of comprehension question. (5x1=5 Marks)</li> <li><b>Reading 4:</b> One short reading text not given in the textbook with two types of comprehension questions. (5x1=5+5x1=5=10 Marks)</li> </ol> <p><b>Notes:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>Text types for reading 3 and 4:</b> story, schedule/timetable, menus, charts/graphs, calendar, notice, speech, announcement, instructions, memoir, diary entry, letter/email, news stories/report, brochure/leaflet, biography/autobiography and short essay.</li> <li>The length of the text of reading 3 and 4 should not exceed 250 and 300 words respectively.</li> <li><b>Question types:</b> True/False, Fill in the Gaps, Multiple Choice, Matching, Ordering, and Short Answer Questions.</li> <li>Text type should be different for Reading 1 and 2. For example, letter in Reading 1 and story in Reading 2. Type of texts in Reading 1 and 2 should not be repeated in Reading 3 and 4 too.</li> <li>Reading 4 should contain a test type for testing vocabulary.</li> <li>The comprehension questions (except questions for vocabulary) should cover Literal Comprehension (LC), Reorganization (R), Inference (I) and Evaluation and Reflection (E&amp;R).</li> <li><b>The distribution of comprehension questions should be based on the given table:</b></li> </ul> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Comprehension Type</th><th>No. of Questions</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>LC</td><td>8</td></tr> <tr> <td>R</td><td>4</td></tr> <tr> <td>I</td><td>5</td></tr> <tr> <td>E&amp;R</td><td>3</td></tr> </tbody> </table> | Comprehension Type | No. of Questions | LC | 8 | R | 4 | I | 5 | E&R | 3 | <p>The assessment of writing skill follows the following structure:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li><b>Punctuation:</b> A short and simple paragraph containing ten punctuation errors. (5 Marks)</li> <li><b>Guided Writing: One Task:</b> Description, paragraph, news story or news report, story, description of tables/charts and diagrams, announcement, a set of instructions with some guidelines. (5 Marks)<br/><b>Word Limit:</b> About 100 Words.</li> <li><b>Free Writing: One Task:</b> Personal or official letter, an account of events, diary entry, or a short essay. (10 Marks)<br/><b>Word Limit:</b> About 200 Words.</li> </ol> <p><b>Notes:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Organization, coherence and cohesion, subject matter, appropriateness and correctness of language, range of vocabulary and layout will be assessed in the writing section.</li> <li>The type of writing task should not be similar to any of the reading text given in the test paper.</li> </ul> <p><b>Grammar: 5 Marks</b><br/><b>The grammar section should cover the following contents.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Articles</li> <li>Prepositions</li> <li>Tense</li> <li>Connectives</li> <li>Question Tags</li> <li>Reported Speech</li> <li>Voice</li> <li>Conditional Sentences</li> <li>Subject-verb Agreement</li> <li>Interrogation and Negation</li> <li>Causative verbs</li> <li>Modals verbs</li> <li>Comparatives and superlative</li> <li>Relative clauses</li> </ol> <p><b>Types of Questions:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li><b>Reproduction:</b> This should cover tense, question tag, reported speech, voice, and interrogation and negation. (5x0.5=2.5 Marks)</li> <li><b>Multiple Choices (In a contextual passage or individual sentences):</b> This should contain articles, prepositions, connectives, modal verbs, used to, causative verbs, relative clause, comparative and superlatives, conditional sentence and subject verb agreement. (5x0.5=2.5 Marks)</li> </ol> <p><b>Note:</b> Multiple choice items for a contextual passage should contain three alternative choices.</p> |
| Comprehension Type                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | No. of Questions   |                  |    |   |   |   |   |   |     |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| LC                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 8                  |                  |    |   |   |   |   |   |     |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| R                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 4                  |                  |    |   |   |   |   |   |     |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| I                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 5                  |                  |    |   |   |   |   |   |     |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| E&R                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 3                  |                  |    |   |   |   |   |   |     |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

The time for written test is 2 hours.

| Units                                                                                                                                                                      | Topics                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | TP | Teaching and Learning Procedures                                             | Teaching Materials & Tools                                                                   | Evaluation Tools & Techniques                                     | R |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|---|
| 1.                                                                                                                                                                         | <b>Language Functions:</b> Asking for Information and Repetition of Information.<br><b>Reading:</b> A Tour to Central Zoo: Timetable, A Request Letter.<br><b>Grammar:</b> Modal Verbs: Can, Could, Would, Simple Present Tense.<br><b>Listening:</b> Conversation about Timetable.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: Word Stress, Asking for Information and Repetition of Information.<br><b>Writing:</b> Interpreting Timetable and Schedule, Filling in a Form. | 10 | ❖ Silent Reading<br>❖ Explain<br>❖ Lecture<br>❖ Group Work                   | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video | ❖ Dictation<br>❖ Exercise<br>❖ C.W,<br>H.W.                       |   |
| 2.                                                                                                                                                                         | <b>Language Functions:</b> Asking for, giving and denying Permission.<br><b>Reading:</b> A Father's Letter to his Son, Poem: Changing World.<br><b>Grammar:</b> Yes/No Question.<br><b>Listening:</b> Asking for and giving Permission.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: /t/, /d/, /id/, Asking for Permission, Giving and Denying Permission.<br><b>Writing:</b> Completing a Skeleton Story, Email Writing.                                                      | 10 | ❖ Simulation<br>❖ Silent Reading<br>❖ Explanation<br>❖ Drill<br>❖ Group Work | ❖ Flash Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video                 | ❖ Dictation<br>❖ Exercise<br>❖ Presentati<br>on<br>❖ C.W,<br>H.W. |   |
|                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |    |                                                                              | <b>Class Test : Units 1 &amp; 2</b>                                                          |                                                                   |   |
| 3.                                                                                                                                                                         | <b>Language Functions:</b> Requesting and Responding.<br><b>Reading:</b> Public Announcements, How to Wash Clothes in a Washing Machine.<br><b>Grammar:</b> Reported Speech: Yes/No Question.<br><b>Listening:</b> Conversation about going to the Cinema.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: /r/, Requesting and Responding.<br><b>Writing:</b> Writing an Announcement.                                                                                            | 10 | ❖ Silent Reading<br>❖ Group Work<br>❖ Explanation                            | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video | ❖ Dictation<br>❖ Presentati<br>on<br>❖ C.W,<br>H.W.               |   |
|                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |    |                                                                              | <b>Group Project Work:</b><br>Units 1, 2 & 3                                                 |                                                                   |   |
| 4.                                                                                                                                                                         | <b>Language Functions:</b> Talking about Personal Experiences.<br><b>Reading:</b> A Memoir: A Visit to Mustang, A Diary Entry.<br><b>Grammar:</b> Present Perfect, Past Simple.<br><b>Listening:</b> Sharing Personal Experience.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: Diphthongs, Talking about Personal Experiences.<br><b>Writing:</b> Writing an account of a memorable event, Writing a Diary Entry.                                                              | 11 | ❖ Silent Reading<br>❖ Sharing Ideas<br>❖ Simulation<br>❖ Pair Work           | ❖ Flash Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video                 | ❖ Dictation<br>❖ C.W,<br>H.W.                                     |   |
|                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |    |                                                                              | <b>Class Test : Units 3 &amp; 4</b>                                                          |                                                                   |   |
| 5.                                                                                                                                                                         | <b>Language Functions:</b> Persuading.<br><b>Reading:</b> The Old Woman and the Lime Tree, Poem: Free Birds.<br><b>Grammar:</b> Reported Speech: Imperatives.<br><b>Listening:</b> Planning a Tour.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: Syllable, Persuading.<br><b>Writing:</b> Punctuation, Completing a Skeleton Story.                                                                                                                                            | 11 | ❖ Silent Reading<br>❖ Explanation<br>❖ Drill<br>❖ Pair Work                  | ❖ Flash Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video                 | ❖ Dictation<br>❖ Presentati<br>on<br>❖ C.W,<br>H.W.               |   |
| 6.                                                                                                                                                                         | <b>Language Functions:</b> Getting Things Done.<br><b>Reading:</b> Traditional Wedding Customs around the World, Life Saving Inventions.<br><b>Grammar:</b> Causative Verbs, Subject Verb Agreement.<br><b>Listening:</b> Conversation: Getting Things Done.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: /s/z/, /iz/, Getting Things Done.<br><b>Writing:</b> Describing a Ceremony, Paraphrasing.                                                                            | 11 | ❖ Silent Reading<br>❖ Explanation<br>❖ Drill<br>❖ Pair Work                  | ❖ Flash Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video                 | ❖ Dictation<br>❖ Presentati<br>on<br>❖ C.W,<br>H.W.               |   |
|                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |    |                                                                              | <b>Class Test: Units 5 &amp; 6</b><br><b>Individual Project Work:</b><br>Units 4, 5 & 6      |                                                                   |   |
| <b>N.B.</b> Listening and Speaking Classes, Guided Writing/ Free Writing must be conducted in every unit with proper focus to the class test, project works as prescribed. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |    |                                                                              |                                                                                              |                                                                   |   |

| Units | Topics                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | TP | Teaching and Learning Procedures                                                      | Teaching Materials & Tools                                                                                                                                                     | Evaluation Tools & Techniques                              | R |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---|
| 7.    | <b>Language Functions:</b> Expressing Predictions.<br><b>Reading:</b> Weather Forecast, Migration.<br><b>Grammar:</b> Simple Future, Going to Future, Future Perfect.<br><b>Listening:</b> Weather Forecast.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: Words used to Forecast Weather.<br><b>Writing:</b> Punctuation, Writing Paragraphs on Environment.                                                                                      | 11 | ❖ Silent Reading<br>❖ Explanation<br>❖ Guessing Meaning                               | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Cutout Diagrams<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video                                                                            | ❖ Dictation<br>❖ Presentation<br>❖ Practice<br>❖ C.W, H.W. |   |
| 8.    | <b>Language Functions:</b> Talking about the Past.<br><b>Reading:</b> Having Fun, Historical Inventions.<br><b>Grammar:</b> Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Used to.<br><b>Listening:</b> Conversation about Activity Week.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: /t/, /d/, /id/, Talking about the Past.<br><b>Writing:</b> Completing a Skeleton Story, Writing a Narrative Essay.                                           | 11 | ❖ Discussion<br>❖ Silent Reading<br>❖ Guessing<br>❖ Analyzing<br>❖ Explanation        | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video<br><b>Class Test:</b> Units 7 & 8                                                 | ❖ Dictation<br>❖ Practice<br>❖ C.W, H.W.                   |   |
| 9.    | <b>Language Functions:</b> Making Comparison and Contrast.<br><b>Reading:</b> The Leap between High School and College, Smart phones in our Life.<br><b>Grammar:</b> Comparative and Superlative.<br><b>Listening:</b> Making Comparison and Contrast.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: College Related Words, Making Comparison and Contrast.<br><b>Writing:</b> Writing a Paragraph on comparing Places, Essay Writing.             | 11 | ❖ Silent Reading<br>❖ Simulation<br>❖ Guessing Meaning<br>❖ Group Work<br>❖ Drill     | ❖ Flash Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video<br><b>Group Project Work:</b> Units 7, 8 & 9                                                      | ❖ Dictation<br>❖ Practice<br>❖ C.W, H.W.                   |   |
| 10.   | <b>Language Functions:</b> Making an Invitation and Responding.<br><b>Reading:</b> Vacancy Announcement, Invitation.<br><b>Grammar:</b> Prepositions of Place and Time, Question Tag.<br><b>Listening:</b> Making an Invitation and Responding.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: ‘-tion’ and ‘-sion’ words, Making an Invitation and Responding.<br><b>Writing:</b> Writing a Vacancy Advertisement, Writing a Message of Invitation. | 11 | ❖ Silent Reading<br>❖ Analyzing<br>❖ Guessing Meaning<br>❖ Explanation<br>❖ Role play | ❖ Flash cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video                                                                                   | ❖ Dictation<br>❖ Presentation<br>❖ C.W,<br>H.W.            |   |
| 11.   | <b>Language Functions:</b> Describing People, Places and Objects.<br><b>Reading:</b> Sir Isaac Newton, Khaptad National Park.<br><b>Grammar:</b> Relative Clause, Article.<br><b>Listening:</b> Description of a Place.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: Tongue Twisters, Describing People, Places and Objects.<br><b>Writing:</b> Preparing a Leaflet, Writing a Set of Rules.                                                      | 11 | ❖ Silent Reading<br>❖ Finding Vocabularies<br>❖ Text Analyzing<br>❖ Group Discussion  | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video<br><b>Class Test:</b> Units 9, 10 & 11<br><b>Individual Project Work:</b> 10 & 11 | ❖ Dictation<br>❖ Practice<br>❖ C.W,<br>H.W.                |   |
|       | <b>N.B.</b> Listening and Speaking Classes, Guided Writing/Free Writing must be conducted in every unit with proper focus to the class test, project works as prescribed.                                                                                                                                                                                                                                                               |    |                                                                                       |                                                                                                                                                                                |                                                            |   |



| Units | Topics                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | TP | Teaching and Learning Procedures                                                     | Teaching Materials & Tools                                                                                                                                                                      | Evaluation Tools & Techniques                                | R |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|---|
| 12.   | <b>Language Functions:</b> Expressing Likes, Dislikes and Preferences.<br><b>Reading:</b> Nepal's Bird Man, Poem: My Teacher ate my Homework.<br><b>Grammar:</b> V-ing/Infinitive, Yes/No Question, Wh Question.<br><b>Listening:</b> Expressing Likes and Dislikes.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: Words with '-ch', Expressing Likes, Dislikes and Preferences.<br><b>Writing:</b> Essay Writing on Hobbies and Interests. | 12 | ❖ Silent Reading<br>❖ Simulation<br>❖ Guessing Meaning<br>❖ Practice<br>❖ Group Work | ❖ Flash Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED<br>Video                                                                                                                 | ❖ Dictation<br>❖ Presentation<br>❖ C.W,<br>H.W.              |   |
| 13.   | <b>Language Functions:</b> Interpreting Charts, Graphs and Tables.<br><b>Reading:</b> Nepal is the first country to double its Tiger Population, Drama: A Mousetrap.<br><b>Grammar:</b> Much/Many, Some/Any.<br><b>Listening:</b> Conversation: Expressing Quantity.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: Words used to Interpret Charts and Graphs.<br><b>Writing:</b> Interpreting Charts, Graphs and Tables.                    | 12 | ❖ Silent Reading<br>❖ Explanation<br>❖ Guessing Meaning<br>❖ Drill                   | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED<br>Video<br><b>Class Test: Units 12 &amp;13</b><br><b>Individual Project Work: Units 12 &amp; 13</b>     | ❖ Dictation<br>❖ Presentation<br>❖ C.W,<br>H.W.              |   |
| 14.   | <b>Language Functions:</b> Expressing Conditions.<br><b>Reading:</b> The Magic Mirror, Poem: If I was a Superhero.<br><b>Grammar:</b> Conditional Type I, II, III.<br><b>Listening:</b> Describing a Job.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: British and American Pronunciation, Expressing Conditions.<br><b>Writing:</b> News Story Writing.                                                                                   | 12 | ❖ Silent Reading<br>❖ Explanation<br>❖ Guessing Meaning<br>❖ Group Work              | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED<br>Video                                                                                                 | ❖ Dictation<br>❖ Presentatio<br>❖ Practice<br>❖ C.W,<br>H.W. |   |
| 15.   | <b>Language Functions:</b> Giving Explanation.<br><b>Reading:</b> Conservation of Earth, An Official Notice.<br><b>Grammar:</b> Connectives: Reason, Purpose, Contrast.<br><b>Listening:</b> Giving Opinion about Animals in Zoo.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: English Consonants, Giving Explanation.<br><b>Writing:</b> Writing Argumentative Essay, Writing a Notice.                                                   | 12 | ❖ Silent Reading<br>❖ Explain<br>❖ Drill<br>❖ Group Discussion                       | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Newspaper<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED<br>Video                                                                                  | ❖ Dictation<br>❖ Practice<br>❖ C.W, H.W.                     |   |
| 16.   | <b>Language Functions:</b> Narrating a Sequence of Events.<br><b>Reading:</b> An Anecdote: Why I Became a Vegan, A History of Pens.<br><b>Grammar:</b> Past Simple, Past Continuous, Past Perfect.<br><b>Listening:</b> Narrating an Event.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: Words with Silent Letters, Narrating a Sequence of Events.<br><b>Writing:</b> Story Writing, Paragraph writing on Historical Events.              | 12 | ❖ Silent Reading<br>❖ Simulation<br>❖ Guessing Meaning<br>❖ Practice<br>❖ Group Work | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED<br>Video<br><b>Class Test: Units 14, 15 &amp; 16</b><br><b>Group Project Work: Units 14, 15 &amp; 16</b> | ❖ Dictation<br>❖ Presentation<br>❖ C.W, H.W.                 |   |
|       | <b>N.B.</b> Listening and Speaking Classes, Guided Writing/Free Writing must be conducted in every unit with proper focus to the class test, project works as prescribed.                                                                                                                                                                                                                                                        |    |                                                                                      |                                                                                                                                                                                                 |                                                              |   |

| Units | Topics                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | TP | Teaching and Learning Procedures                                                   | Teaching Materials & Tools                                                                                                                                                                           | Evaluation Tools & Techniques                              | R |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---|
| 17.   | <b>Language Functions:</b> Making and Accepting Offers.<br><b>Reading:</b> Naresh and the Stranger, Poem: From a Railway Carriage.<br><b>Grammar:</b> Voice.<br><b>Listening:</b> Making and Accepting Offers.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: Contractions, Making and Accepting Offers.<br><b>Writing:</b> Email Writing, Writing a Reply Letter to an Invitation.                                                 | 9  | ❖ Silent Reading<br>❖ Explanation<br>❖ Guessing Meaning<br>❖ Drill<br>❖ Group Work | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video                                                                                                         | ❖ Dictation<br>❖ Practice<br>❖ C.W, H.W.                   |   |
| 18.   | <b>Language Functions:</b> Asking For and Giving Opinion.<br><b>Reading:</b> Road Accidents in Nepal: Are Poor Roads Solely to Blame?, Poem: Long Life.<br><b>Grammar:</b> Intensifiers: Too, Enough, Subject Verb Agreement.<br><b>Listening:</b> Giving Opinion.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: Words related with Road, Asking For and Giving Opinion.<br><b>Writing:</b> Writing an Opinion Essay, Punctuation. | 10 | ❖ Silent Reading<br>❖ Simulation<br>❖ Lecture<br>❖ Group Work                      | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video                                                                                                         | ❖ Dictation<br>❖ Presentation<br>❖ Practice<br>❖ C.W, H.W. |   |
| 19.   | <b>Language Functions:</b> Reporting.<br><b>Reading:</b> A Tale of Two Birds, News Report: Pokhara International Airport Inaugurated.<br><b>Grammar:</b> Reported Speech.<br><b>Listening:</b> Reporting Replace.<br><b>Speaking:</b> Pronunciation: consonant Cluster, Reporting.<br><b>Writing:</b> Story Writing, News Report Writing.                                                                               | 10 | ❖ Silent Reading<br>❖ Simulation<br>❖ Lecture<br>❖ Group Work                      | ❖ Flash Cards<br>❖ Word Cards<br>❖ Pictures<br>❖ Dictionary<br>❖ Newspaper<br>❖ Audio Files<br>❖ NCED Video<br><b>Class Test:</b> Units 17, 18 & 19<br><b>Group Project Work:</b> Units 17, 18, & 19 | ❖ Dictation<br>❖ Presentation<br>❖ Practice<br>❖ C.W, H.W. |   |
|       | <b>N.B.</b> Listening and Speaking Classes, Guided Writing/Free Writing must be conducted in every unit with proper focus to the class test, project works as prescribed.                                                                                                                                                                                                                                               |    |                                                                                    |                                                                                                                                                                                                      |                                                            |   |

| TEST SPECIFICATION GRID (Grade 8) |                                                                                                  |       |
|-----------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| S. N.                             | Assessment Areas (Internal): 50 Marks                                                            | Marks |
| A.                                | Participation and Activeness (Attendance, Class Work, Homework, Project Work and Practical Task) | 04    |
| B.                                | Practical / Project Work                                                                         | 36    |
| C.                                | Terminal Test                                                                                    | 10    |
| S.N.                              | Assessment Areas (External): 50 Marks                                                            | Marks |
| A.                                | Health, Physical Education and Creative Arts                                                     | 50    |

**Note:** The record of students' project work, test papers or other proof of the students' performance should be kept in his/her portfolio by the teacher regularly. The teacher must focus on practical and project tasks for the internal assessment. The external assessment should be as per the specification grid.

| S. N. | Area/Unit                                   | Total Working Hours | Weightage | Knowledge |   |   | Understanding |   |   | Application |   |   | Higher ability |   |   | Total number of questions |    |   | Total Weightage |    |    | Total Marks |
|-------|---------------------------------------------|---------------------|-----------|-----------|---|---|---------------|---|---|-------------|---|---|----------------|---|---|---------------------------|----|---|-----------------|----|----|-------------|
|       |                                             |                     |           | VS        | S | L | VS            | S | L | VS          | S | L | VS             | S | L | VS                        | S  | L | VS              | S  | L  |             |
| 1.    | Human Body                                  | 4                   | 4         | 4         | 1 |   | 2             | 1 | 1 |             | 1 | 1 |                | 1 | 1 | 6                         | 4  | 3 | 6               | 8  | 12 | 26          |
| 2.    | Community Health and Mental Health          | 7                   | 7         |           |   |   |               |   |   |             |   |   |                |   |   |                           |    |   |                 |    |    |             |
| 3.    | Nutrition and Food Security                 | 4                   | 4         |           |   |   |               |   |   |             |   |   |                |   |   |                           |    |   |                 |    |    |             |
| 4.    | Disease, Safety and First Aid               | 7                   | 7         |           |   |   |               |   |   |             |   |   |                |   |   |                           |    |   |                 |    |    |             |
| 5.    | Sexual and Reproductive Health              | 4                   | 4         |           |   |   |               |   |   |             |   |   |                |   |   |                           |    |   |                 |    |    |             |
| 6.    | Physical Training and Drill                 | 2                   | 2         | 2         |   |   |               | 1 | 1 |             | 1 |   |                | 1 |   | 2                         | 3  | 1 | 2               | 6  | 4  | 12          |
| 7.    | Athletics and Adventure activities          | 2                   | 2         |           |   |   |               |   |   |             |   |   |                |   |   |                           |    |   |                 |    |    |             |
| 8.    | Games                                       | 5                   | 6         |           |   |   |               |   |   |             |   |   |                |   |   |                           |    |   |                 |    |    |             |
| 9.    | Yoga                                        | 2                   | 2         |           |   |   |               |   |   |             |   |   |                |   |   |                           |    |   |                 |    |    |             |
| 10.   | Art                                         | 4                   | 4         | 2         |   |   |               | 1 |   |             | 1 | 1 |                | 1 |   | 2                         | 3  | 1 | 2               | 6  | 4  | 12          |
| 11.   | Print, Clay Work, Collage, and Construction | 2                   | 2         |           |   |   |               |   |   |             |   |   |                |   |   |                           |    |   |                 |    |    |             |
| 12.   | Music                                       | 3                   | 4         |           |   |   |               |   |   |             |   |   |                |   |   |                           |    |   |                 |    |    |             |
| 13.   | Dance and Acting                            | 2                   | 2         |           |   |   |               |   |   |             |   |   |                |   |   |                           |    |   |                 |    |    |             |
|       | <b>Total</b>                                | <b>48</b>           | <b>50</b> | 8         | 1 |   | 2             | 3 | 2 |             | 3 | 2 |                | 3 | 1 | 10                        | 10 | 5 | 10              | 20 | 20 | <b>50</b>   |

**NOTE:**

- The questions pattern should follow the levels like knowledge, understanding and application with higher ability along with the specified working hours.
- The question variations (very short, short, and long questions) should follow 1, 2, and 4 marks respectively.
- The health section should cover not more or less than 26 marks, physical section to 12 marks and creative arts to 12 marks during question preparation.

**The total marks for the health, physical and creative arts paper is 50 marks with total time 2 hours.**

**SYLLABUS-2082      Health & Physical Education and Creative Arts      Grade: 8**  
**First Terminal Examination-2082      Health & Physical Education and Creative Arts**

| Units | Topics                                                                                                                                                                                                                                                                | Periods | Teaching and Learning Procedures                 | Teaching Materials & Tools    | Evaluation Tools & Techniques                   | Remarks |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------------------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------------------------|---------|
| 1.    | <b>Human Body</b><br>- Nervous System<br>- Endocrine Glands<br>- Thyroid Glands                                                                                                                                                                                       | 5       | Question-Answer<br>Discussion<br>Lecture Method  | Charts<br>Figures<br>Drawings | Oral Test<br>Unit Test<br>Homework              |         |
| 2.    | <b>Community Health and Mental Health</b><br>- Community Health Problems and Preventive Measures<br>- Total Sanitation<br>- School Health Screening Test Program                                                                                                      | 5       | Problem Solving<br>Project work<br>Discussion    | Figures Charts                | Class Test<br>Homework<br>Oral Test             |         |
| 3.    | <b>Nutrition and Food Security</b><br>- Introduction to Malnutrition<br>- Malnutrition and its Causes<br>- Malnutrition related diseases (Marasmus, Kwashiorkor)                                                                                                      | 5       | Micro Teaching<br>Discussion<br>Question-Answer  | Flow Charts<br>Figures        | Unit Test<br>Homework                           |         |
| 4.    | <b>Disease, Safety and First Aid</b><br>- Introduction and Preventive Measures of Sexually Transmitted Diseases<br>- Non-communicable Diseases (Heart diseases, Diabetes)<br>- Safety measures in the school and on the playground<br>- Safe and Risk Zones at school | 5       | Question- Answer<br>Presentation<br>Discussion   | Charts Figures                | Class Test<br>Homework<br>Oral Test             |         |
| 5.    | <b>Sexual and Reproductive Health</b><br>- Sexual Curiosity in Adolescence<br>- Introduction to Intended and Unintended Pregnancy and Safe Abortion                                                                                                                   | 5       | Discussion<br>Presentation<br>Inquiry            | Charts Pictures               | Unit Test<br>Homework                           |         |
| 6.    | <b>Physical Exercise and Drill</b><br>- Exercise of Different Organs (Neck/Hands and Arms/Shoulder and Chest/ Back and Abdomen)                                                                                                                                       | 4       | Inquiry<br>Observation<br>Field<br>Demonstration | Pictures Data<br>Charts       | Oral Test<br>Presentation<br>Homework           |         |
| 7.    | <b>Athletics and Adventure Activities</b><br>- Athletics (3000 Mtr. Race, Relay Race with Baton, Practice of Shot Put Steps)                                                                                                                                          | 5       | Question-Answer<br>Discussion                    | Charts Figures                | Oral Test<br>Unit Test<br>Practice              |         |
| 8.    | <b>Games</b><br>- Volleyball (Basic Skills and Rules)<br>- Football (Basic Skills and General Rules)<br>- Kabaddi Game (Basic Skills and General Rules)                                                                                                               | 6       | Problem Solving<br>Discussion                    | Figures<br>Drawings Charts    | Class Test<br>Homework<br>Oral Test<br>Practice |         |
| 9.    | <b>Yoga</b><br>- Rules of Yoga (Concentration, Meditation)<br>- Practice of Micro Activity                                                                                                                                                                            | 4       | Micro Teaching<br>Discussion<br>Question-Answer  | Flow Charts<br>Figures        | Unit Test<br>Homework<br>Practice               |         |
| 10.   | <b>Art, Drawing and Coloring</b><br>- Introduction to the Nepali Art<br>- Basic Rules of Art: Balance, Composition and Proportion                                                                                                                                     | 4       | Discussion<br>Question-Answer                    | Flow Charts<br>Figures        | Homework                                        |         |
| 11.   | <b>Print, Clay Work, and Construction</b><br>- Carving                                                                                                                                                                                                                | 3       | Discussion<br>Question-Answer                    | Flow Charts<br>Figures        | Homework                                        |         |
| 12.   | <b>Vocal and Instruments</b><br>- Introduction of Music<br>- Introduction to Musical Terminology (Saptak, Thaata, Scale, Raag, Sthayi Antara, Classical Song, Folk Song, Modern Song and Class Song)                                                                  | 5       | Discussion<br>Question-Answer                    | Flow Charts<br>Figures        | Homework                                        |         |
| 13.   | <b>Dance and Acting</b><br>- Introduction to Classical/ Traditional Dance, Folk Dance and Modern Dance                                                                                                                                                                | 5       | Discussion<br>Question-Answer                    | Flow Charts<br>Figures        | Homework                                        |         |

**SYLLABUS-2082      Health & Physical Education and Creative Arts      Grade: 8**

**Mid -Terminal Examination-2082**

**Health & Physical Education and Creative Arts**

| Unit<br>s | Topics                                                                                                                                                                            | Per<br>iod<br>s | Teaching and<br>Learning<br>Procedures         | Teaching<br>Materials<br>& Tools | Evaluation<br>Tools &<br>Techniques    | Re<br>ma<br>rks |
|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------|-----------------|
| 1.        | <b>Human Body</b><br>- Parathyroid Glands<br>- Adrenal Glands                                                                                                                     | 4               | Question-Answer<br>Discussion<br>Presentation  | Charts<br>Figures                | Unit Test<br>Homework                  |                 |
| 2.        | <b>Community Health and Mental Health</b><br>- Structure and Use of Water Seal Latrine<br>- Structure and Use of Ecosan Latrine                                                   | 5               | Question-Answer<br>Presentation<br>Discussion  | Figures<br>Pictures              | Class Test<br>Homework<br>Oral Test    |                 |
| 3.        | <b>Nutrition and Food Security</b><br>- Malnutrition Related Diseases (Anaemia, Night Blindness, Scurvy)                                                                          | 5               | Question-Answer<br>Demonstration<br>Lecture    | Charts<br>Pictures               | Unit Test<br>Homework                  |                 |
| 4.        | <b>Disease, Safety and First Aid</b><br>- Non Communicable Diseases (Asthma, Cancer)<br>- Basic Methods of First Aid Care<br>- First Aid Care Practices (Heart Stroke, Frostbite) | 5               | Discussion<br>Observation                      | Comparative<br>Charts            | Homework<br>Oral Test                  |                 |
| 5.        | <b>Sexual and Reproductive Health</b><br>- Introduction and Classification of Contraception<br>- Preparation and use of Reusable Homemade Cloth Pad                               | 5               | Lecture<br>Problem Solving<br>Demonstration    | Charts<br>Data<br>Tables         | Unit Test<br>Project work<br>Homework  |                 |
| 6.        | <b>Physical Exercise and Drill</b><br>- Practice of Drills on the Drum Rhythm (Attention, Stand at Ease, Right Turn, Left Turn, About Turn)                                       | 5               | Lecture<br>Demonstration                       | Charts<br>Figures                | Oral Test<br>Project work              |                 |
| 7.        | <b>Athletics and Adventure Activities</b><br>- Athletics (Practice of Long Jump Steps, Practice of High Jump Steps)                                                               | 4               | Lecture<br>Demonstration<br>Question-Answer    | Charts<br>Figures                | Oral Test<br>Project work              |                 |
| 8.        | <b>Games</b><br>- Basketball (Basic Skills and General Rules)                                                                                                                     | 4               | Lecture<br>Demonstration                       | Charts<br>Figures                | Oral Test<br>Project work              |                 |
| 9.        | <b>Yoga</b><br>- Practice of Pranayam (Benefits, Bhramari, Vastrika)                                                                                                              | 4               | Discussion<br>Demonstration                    | Charts<br>Figures                | Oral Test<br>Project work<br>Unit Test |                 |
| 10.       | <b>Art, Drawing and Coloring</b><br>- Still Life Drawing                                                                                                                          | 4               | Discussion<br>Demonstration<br>Question-Answer | Charts<br>Figures                | Oral Test<br>Project work<br>Unit Test |                 |
| 11.       | <b>Print, Clay Work, and Construction</b><br>- Clay Work                                                                                                                          | 3               | Discussion<br>Demonstration                    | Charts<br>Figures                | Project work<br>Unit Test              |                 |
| 12.       | <b>Vocal and Instruments</b><br>- Harmonium/ Keyboard<br>- Major and Minor Scale                                                                                                  | 4               | Discussion<br>Demonstration<br>Question-Answer | Charts<br>Figures                | Project work<br>Unit Test              |                 |
| 13.       | <b>Dance and Acting</b><br>- Hand Gestures (Anga, Pratyanga, Upanga)                                                                                                              | 4               | Lecture<br>Demonstration                       | Charts<br>Figures                | Oral Test<br>Project work              |                 |

**SYLLABUS-2082      Health & Physical Education and Creative Arts      Grade: 8**  
**Second Terminal Examination-2082      Health & Physical Education and Creative Arts**

| Units | Topics                                                                                                                                                                                                   | Periods | Teaching and Learning Procedures                          | Teaching Materials & Tools         | Evaluation Tools & Techniques      | Remarks |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------|------------------------------------|---------|
| 1.    | <b>Human Body</b><br>- Gonads<br>- Male Reproductive System                                                                                                                                              | 5       | Question-Answer<br>Lecture<br>Demonstration<br>Discussion | Pictures                           | Unit Test<br>Homework<br>Oral Test |         |
| 2.    | <b>Community Health and Mental Health</b><br>- Stress, Anxiety and Depression<br>- Conversion Disorder                                                                                                   | 5       | Question-Answer<br>Lecture<br>Demonstration<br>Discussion | Pictures                           | Unit Test<br>Homework<br>Oral Test |         |
| 3.    | <b>Nutrition and Food Security</b><br>- Malnutrition Related Diseases (Rickets, Obesity)<br>- Food Security                                                                                              | 5       | Inquiry<br>Audio-visual<br>Demonstration                  | Charts<br>Project work<br>Pictures | Oral<br>Presentation<br>Homework   |         |
| 4.    | <b>Disease, Safety and First Aid</b><br>- First Aid Care Practices (Altitude Sickness, Tooth Fracture, Foreign Bodies in Throat/Eyes/Ears/Nose)<br>- Safety Measures during Disasters (Wind Storm/Fires) | 5       | Inquiry<br>Presentation<br>Question-Answer                | Charts<br>Pictures                 | Homework<br>Class Test             |         |
| 5.    | <b>Sexual and Reproductive Health</b><br>- Menstrual Cycle (Menstrual Bleeding Phase, Proliferative Phase, Secretory Phase)                                                                              | 5       | Question-Answer<br>Lecture<br>Demonstration<br>Discussion | Pictures                           | Unit Test<br>Homework<br>Oral Test |         |
| 6.    | <b>Physical Exercise and Drill</b><br>- Practice of Drills on the Drum Rhythm (Mark Time, Flag Holding, Forward March, Eyes Right, Eyes Front)                                                           | 4       | Question-Answer<br>Lecture<br>Demonstration<br>Discussion | Pictures                           | Unit Test<br>Homework<br>Oral Test |         |
| 7.    | <b>Athletics and Adventure Activities</b><br>- Introduction to the Adventure Activities in Air and Ice (Bungee Jumping, Paragliding, Parachuting, Ice Skating, Ice Climbing)                             | 5       | Inquiry<br>Demonstration                                  | Charts<br>Project work<br>Pictures | Oral<br>Presentation<br>Homework   |         |
| 8.    | <b>Games</b><br>- Kho-Kho (Basic Skills and General Rules)                                                                                                                                               | 5       | Inquiry<br>Presentation<br>Question-Answer                | Charts<br>Pictures                 | Homework<br>Class Test             |         |
| 9.    | <b>Yoga</b><br>- Yogasan (Setubandasan, Makarasan, Halasan)                                                                                                                                              | 5       | Inquiry<br>Demonstration                                  | Charts<br>Project work<br>Pictures | Oral<br>Presentation<br>Homework   |         |
| 10.   | <b>Art, Drawing and Coloring</b><br>- Drawing Human Forms                                                                                                                                                | 4       | Inquiry<br>Question-Answer                                | Charts<br>Pictures                 | Homework<br>Class Test             |         |
| 11.   | <b>Print, Clay Work, and Construction</b><br>- Construction                                                                                                                                              | 3       | Discussion<br>Demonstration                               | Charts<br>Figures                  | Project work<br>Unit Test          |         |
| 12.   | <b>Vocal and Instruments</b><br>- Percussion Instruments in Dadra, Kaharwa, Rupak and Jhap Taal<br>- Jhyaure, Khyali, Samala and Selo Taal                                                               | 5       | Group discussion<br>Presentation<br>Question-Answer       | Charts<br>Pictures                 | Homework<br>Class Test             |         |
| 13.   | <b>Dance and Acting</b><br>- Local Dance<br>- Acting (Angika Abhinaya, Vachika Abhinaya)                                                                                                                 | 5       | Inquiry<br>Presentation<br>Question-Answer                | Charts<br>Pictures                 | Homework<br>Class Test             |         |

**SYLLABUS-2082      Health & Physical Education and Creative Arts      Grade: 8**  
**BLE Pre-Board Examination-2082      Health & Physical Education and Creative Arts**

| Units | Topics                                                                                                                                       | P<br>e<br>r<br>i<br>o<br>d<br>s | Teaching and<br>Learning<br>Procedures                    | Teaching<br>Materials<br>& Tools      | Evaluation<br>Tools &<br>Techniques | Re<br>m<br>a<br>r<br>k<br>s |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------|
| 1.    | <b>Human Body</b><br>- Female Reproductive System                                                                                            | 2                               | Lecture<br>Demonstration<br>Discussion                    | Pictures                              | Homework<br>Oral Test               |                             |
| 2.    | <b>Community Health and Mental Health</b><br>- Regulatory Provision Against Drug Abuse                                                       | 2                               | Question-Answer<br>Lecture<br>Demonstration<br>Discussion | Pictures                              | Homework<br>Oral Test               |                             |
| 3.    | <b>Nutrition and Food Security</b><br>- Measures to Protect Consumers' Health                                                                | 2                               | Inquiry<br>Audio-visual<br>Demonstration                  | Charts<br>Project<br>work<br>Pictures | Oral<br>Presentation<br>Homework    |                             |
| 4.    | <b>Disease, Safety and First Aid</b><br>- Safety Measures during Disasters (Flood and<br>Landslide/Earthquake)                               | 2                               | Inquiry<br>Presentation<br>Question-Answer                | Charts<br>Pictures                    | Homework                            |                             |
| 5.    | <b>Sexual and Reproductive Health</b><br>- Menstrual Hygiene Management                                                                      | 2                               | Question-Answer<br>Lecture<br>Demonstration<br>Discussion | Pictures                              | Homework<br>Oral Test               |                             |
| 6.    | <b>Physical Exercise and Drill</b><br>- Practice of Drills on the Drum Rhythm<br>(Disperse and Dismiss)                                      | 2                               | Question-Answer<br>Lecture<br>Demonstration<br>Discussion | Pictures                              | Homework<br>Oral Test               |                             |
| 7.    | <b>Athletics and Adventure Activities</b><br>- Possibility and Situation of Practice of Air<br>and Ice related Adventure Activities in Nepal | 2                               | Inquiry<br>Demonstration                                  | Charts<br>Project<br>work<br>Pictures | Presentation<br>Homework            |                             |
| 8.    | <b>Games</b><br>- Cricket (Basic Skills and General Rules)                                                                                   | 2                               | Inquiry<br>Presentation<br>Question-Answer                | Charts<br>Pictures                    | Homework                            |                             |
| 10.   | <b>Art, Drawing and Coloring</b><br>- Drawing Human Emotions                                                                                 | 2                               | Inquiry<br>Presentation<br>Question-Answer                | Charts<br>Pictures                    | Homework                            |                             |
| 12.   | <b>Vocal and Instruments</b><br>- Local Instruments                                                                                          | 1                               | Group discussion<br>Presentation                          | Charts<br>Pictures                    | Homework                            |                             |
| 13.   | <b>Dance and Acting</b><br>- Acting (Aharya Abhinaya, Satvika Abhinaya)                                                                      | 1                               | Inquiry<br>Presentation<br>Question-<br>Answer            | Charts<br>Pictures                    | Homework                            |                             |

कक्षा: ८

विषय : नेपाली

पूर्णाङ्क : ५०

समय : २ घण्टा

| क्र. सं. | क्षेत्र (पढाइ र लेखाइ)        | परीक्षणीय पक्ष                      | ज्ञान | बोध | प्रयोग | उच्च दक्षता | प्रश्न सङ्ख्या र अङ्क भार |                                |          | स्पष्टीकरण                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------|-------------------------------|-------------------------------------|-------|-----|--------|-------------|---------------------------|--------------------------------|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|          |                               |                                     |       |     |        |             | जम्मा प्रश्न              | उत्तर दिनुपर्ने प्रश्न सङ्ख्या | अङ्क भार |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| १.       | शब्दभण्डार                    | शब्दार्थ                            | १     |     |        |             | १                         | १                              | २        | पाठमा प्रयोग भएका कुनै चारओटा शब्द (मौलिक ३, आगन्तुक १) दिई तिनको अर्थसँग मिल्दो शब्द खाली ठाउँ भरेर उत्तरपुस्तिकामा लेख्न लगाउने(शब्द दिँदा एउटा विकल्प बढी दिने)                                                                                                                                                                                                                                                       |
|          |                               | शब्द पहिचान                         | १     |     |        |             | १                         | १                              | २        | पर्यायवाचीबाट १, विपरीतार्थीबाट १ अनेकार्थी/श्रुतिसमभिन्नार्थीबाट १ र समावेशक/लघुतावाची शब्द/सिङ्गो शब्दबाट १ पर्ने गरी प्रश्न दिएर सङ्केतबमोजिम खाली ठाउँ भर्न लगाउने                                                                                                                                                                                                                                                   |
|          |                               | वाक्य रचना                          |       |     | १      |             | १                         | १                              | २        | उखान वा टुक्काबाट १, पारिभाषिक/अनुकरणात्मक मध्येबाट १ पर्ने गरी जम्मा दुईओटा शब्द दिएर अर्थ खुल्ने गरी वाक्यमा प्रयोग गर्न लगाउने                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| २.       | वर्णविन्यास                   | शुद्ध शब्द पहिचान                   | १     |     |        |             | १                         | १                              | १        | पाठमा प्रयोग भएका व/व, श/ष/स, पञ्चम वर्णमध्येबाट कुनै २ ओटा बहुवैकल्पिक प्रश्न सोधी शब्द समूहबाट शुद्ध शब्द पहिचान गरी लेख्न लगाउने                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|          |                               | वाक्य सम्पादन                       |       |     | १      |             | १                         | १                              | २        | एउटा शब्दमा एउटा मात्र अशुद्धि पर्ने गरी ह्रस्व १, दीर्घ १, लेख्य चिह्नमध्येबाट १, पदयोग/पदवियोग, चन्द्रबिन्दु/शिरबिन्दु, य/ए, छय/क्ष, ग्यं/ज्ञ मध्ये १ पर्ने गरी अशुद्ध वाक्य दिई शुद्ध पारेर लेख्न लगाउने                                                                                                                                                                                                              |
| ३.       | भाषिक संरचना                  | शब्दवर्ग                            | १     |     |        |             | १                         | १                              | २        | नाम, सर्वनाम, विशेषण र क्रियापदमध्ये कुनै ३ र क्रियायोगी, नामयोगी, संयोजक, विस्मयादिबोधक र निपातमध्येबाट कुनै १ ओटा शब्द पर्ने गरी वाक्यमा रेखाङ्कित पदको वर्ग पहिचान गर्न लगाउने                                                                                                                                                                                                                                        |
|          |                               | काल/पक्ष र अर्थ                     |       |     | १      |             | १                         | १                              | २        | काल र पक्षबाट २ ओटा र भाव/अर्थबाट २ ओटा धातु सङ्केत गरी खाली ठाउँ भरेर वाक्य पूरा गर्न लगाउने                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|          |                               | वाक्य परिवर्तन                      |       |     | १      |             | १                         | १                              | ३        | लिङ्ग, वचन, पुरुष र आदरमध्येबाट १, करण/अकरण वा प्रेरणार्थबाट १ र वाच्य वा वाक्यबाट १ पर्ने गरी जम्मा ३ ओटा वाक्य दिएर कोष्ठकको निर्देशनका आधारमा वाक्य परिवर्तन गर्न लगाउने                                                                                                                                                                                                                                              |
| ४.       | पठन बोध (दृष्टांश /अदृष्टांश) | व्याकरणिक बोध (भाषिक संरचना पहिचान) | १     |     |        |             | १                         | १                              | ३        | पाठ्यपुस्तकको कुनै गद्य विधाबाट बढीमा ७५ शब्दसम्मको अनुच्छेद दिई उक्त अनुच्छेदबाट निम्न प्रकारका ३ प्रश्न सोध्ने :<br>(क) अनुच्छेदबाट उपसर्ग (अ, अन, अनु, अभि, उप, प्र, अव, उत्, वे, वि, बि, सह, गैर) लागेर बनेको १ र प्रत्यय (अक्कड, अत, अक, आलु, ईय, इलो, इक, औना, आवट, एली, ता, आहा) लागेर बनेको १ ओटा शब्द पहिचान गरी लेख्न लगाउने<br>(निर्माण प्रक्रिया देखाउन नपर्ने)<br>(ख) गद्यांशबाट द्वित्व शब्द १ ओटा र समस्त |



[illegible]

**द्रष्टव्य**

- (क) ज्ञान : विशिष्ट तथ्य, प्राप्त सूचना, पुनः स्मरण र प्रतिक्रियाको मूल्याङ्कन गर्ने खालका प्रश्न यसअन्तर्गत सोधिने छन् ।
- (ख) बोध : विद्यार्थीले सिकाइका क्रममा बोध गरेका कुराको मूल्याङ्कन गर्ने खालका प्रश्न यसअन्तर्गत सोधिने छन् ।
- (ग) प्रयोग : यसमा प्रयोग गर्ने, संयोजन गर्ने र व्यावहारिक क्षमतासम्बन्धी प्रश्न सोधिने छन् ।
- (घ) उच्च दक्षता : व्याख्या, विश्लेषण, तर्क र समीक्षा जस्ता क्षमता परीक्षणसम्बन्धी प्रश्न यसअन्तर्गत सोधिने छन् ।

**आन्तरिक मूल्याङ्कन**

निर्माणात्मक मूल्याङ्कनको अङ्कको निश्चित भार आन्तरिक मूल्याङ्कनका रूपमा समावेश गरिने छ । यसका लागि निर्माणात्मक मूल्याङ्कनलाई अभिलेखीकरण गरी प्रत्येक विद्यार्थीको कार्यसञ्चयिका व्यवस्थित गरी राख्नु पर्छ । यस्तो अभिलेखका आधारमा निम्नलिखित पक्षमा तोकिएअनुसारको भारको अङ्क आन्तरिक मूल्याङ्कनका रूपमा समावेश गरिने छ ।

| क्रम सङ्ख्या | मूल्याङ्कनका आधार                                   | भार       |
|--------------|-----------------------------------------------------|-----------|
| १            | सहभागिता : कक्षा सहभागिता र सिकाइमा सक्रियता        | ४         |
| २            | प्रयोगात्मक कार्य, परियोजना कार्य वा अन्य कार्यकलाप | ३६        |
| ३            | त्रैमासिक परीक्षा                                   | १०        |
|              | <b>जम्मा</b>                                        | <b>५०</b> |

उल्लिखित तालिकाका नं.१ देखि ३ सम्मका क्षेत्रगत क्रियाकलाप नियमित सिकाइ सहजीकरणकै क्रममा गराउनुपर्छ । उक्त क्रियाकलापलाई निर्माणात्मक मूल्याङ्कनसँग अन्तरसम्बन्धित गरी त्यसको अभिलेख पनि राख्नुपर्ने छ ।

## प्रथम त्रैमासिक परीक्षा (First Terminal Examination)

| पाठ | शीर्षक (पाठ्यवस्तु)                                                                                                                                                                                                                                                                   | घण्टी | उद्देश्य                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | शिक्षण सामग्री                                                                                                                                                                                                                    | शिक्षण विधि तथा क्रियाकलाप                                                                         | मूल्याङ्कन                                                                                                                   |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| १   | सहिदहरुको सम्मननामा (कविता)<br>कवि परिचय र विशेषता<br>लयबद्ध वाचन<br>शब्दोच्चारण,<br>शब्दार्थ र वाक्यमा प्रयोग<br>भाव बोध<br>भाव व्याख्या<br>अभ्यास छलफल<br>व्याकरण शिक्षण सुनाइ                                                                                                      | १०    | कविको परिचय र विशेषता बताउन, निर्दिष्ट कविता गति यति मिलाइ लयबद्ध रूपमा वाचन गर्न,<br>कवितामा प्रयुक्त नवीन शब्दको उच्चारण गर्न, नवीन शब्दको अर्थभन्न, नवीन शब्दको वाक्यमा प्रयोग गर्न, निर्दिष्ट कविताको पद्यांशगत र समष्टिगत भाव बताउन<br>निर्दिष्ट कविताका महत्वपूर्ण अंशको व्याख्या गर्न, अभ्यास लेखन गर्न व्याकरण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र मौखिक उत्तर दिने क्षमता अभिवृद्धि गर्न                | कविको तस्विर, सम्बन्धित कविता, उच्चारणमा कठिन हुने शब्द सूची, अर्थ पत्ती, शब्द पत्ती, वाक्यपत्ती, गोजी तालिका, कविताका महत्वपूर्ण अंशहरु, व्याख्याका नमुनाहरु<br>फलाटिन पाटी                                                      | व्याख्यान विधि<br>प्रश्नोत्तर विधि<br>छलफल<br>समस्या समाधान<br>ध्वनीसाम्य विधि<br>सिर्जनात्मक विधि | निरीक्षण<br>प्रश्नोत्तर<br>कक्षाकार्य<br>कविता रचना गर्न लगाउने<br>गृहकार्य<br>अभ्यास गर्न लगाउने<br>एकाइ परीक्षा            |
| २   | साकार सपना (कथा)<br>कथाकारको परिचय र विशेषता<br>श्रुतिबोध, श्रुतिरचना, श्रुतिसारांश<br>उच्चारण सस्वर पठन<br>शब्दार्थ, शब्दभण्डार, शब्दप्रयोग र वर्ण विन्यास<br>मौन पठन र पठनबोध<br>भाव व्याख्या र विवेचना<br>मौखिक कथा रचना, निर्देशित कथारचना लिखित कथा रचना<br>व्याकरण शिक्षण सुनाइ | १०    | कथाकारको परिचय र विशेषता बताउन, श्रुतिबोधात्मक अभ्यास गर्न<br>पाठलाई शुद्ध उच्चारण गरी सस्वरवाचन गर्न<br>पाठमा भएका कठिनशब्दहरुको अर्थ बताइ प्रासङ्गिक प्रयोग गर्न<br>पाठको मौन पठन गरी पठन बोधात्मक अभ्यास गर्न<br>पाठका विशिष्ट पङ्क्ति एवम् कथ्यको व्याख्या र विवेचना गर्न<br>कथा रचना सम्बन्धी सिर्जनात्मक अभ्यास गर्न<br>व्याकरण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र मौखिक उत्तर दिने क्षमता अभिवृद्धि गर्न | कथाकारको तस्वीर उच्चारणमा कठिन हुने शब्दसूची गोजी तालिका<br>शब्द पत्ती अर्थ पत्ती, वाक्य पत्ती<br>विविध बोध प्रश्नको सूची<br>नमुना उत्तर पत्ती<br>विवेचनात्मक प्रश्न र उत्तर नमुना<br>कथ्य रचना नमुना, निर्देशित कथाका लागि बुँदा | प्रश्नोत्तर<br>प्रवचन<br>छलफल<br>समस्या समाधान<br>अनुच्छेद पठन विधि<br>समवेत पठन विधि              | निरीक्षण<br>प्रश्नोत्तर<br>कक्षाकार्य<br>अभ्यास लेखन लगाउने<br>बुँदाका आधारमा कथा रचना गर्न लगाउने, गृहकार्य<br>एकाइ परीक्षा |
| ३   | स्वामी प्रपन्नाचार्य (जीवनी)<br>शब्दार्थ शिक्षण र सस्वरवाचन, जीवनीशिक्षण<br>व्याख्या, र विवेचना<br>बुँदाका आधारमा जीवनी लेखन, अभ्यास छलफल<br>व्याकरण शिक्षण सुनाइ                                                                                                                     | ९     | परिचय र शब्दार्थ बताउन, मनोवाद पढ्न र लेखन, पठनबोधात्मक अभ्यास गर्न<br>अभ्यास गर्न व्याकरण गर्न                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | स्वामी प्रपन्नाचार्यको तस्विर, शब्द पत्ती, अर्थ पत्ती, वाक्य पत्ती, गोजी तालिका, फलाटिन पाटी, जीवनी लेखनको लागि बुँदा                                                                                                             | प्रश्नोत्तर<br>व्याख्यान<br>छलफल<br>समस्या समाधान<br>अन्तरक्रिया<br>अन्वेषण विधि                   | निरीक्षण, प्रश्नोत्तर, बुँदाका आधारमा जीवनी लेखन लगाउने<br>कक्षाकार्य<br>अभ्यास गर्न लगाउने गृहकार्य<br>एकाइ परीक्षा         |

|   |                                                                                                                                               |    |                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                          |                                                                                                                           |                                                                                                                                           |
|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ४ | व्यावसायिक चिठी (चिठी)<br>परिचय र शब्दार्थ शिक्षण<br>प्रस्तुति र छलफल<br>चिठी लेखन<br>अभ्यास र छलफल<br>अभ्यास छलफल<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ | ९  | परिचय र प्रकार भन्न,<br>शब्दार्थ भन्नर वाक्यमा<br>प्रयोग गर्न,<br>विषयवस्तु भन्न, चिठी लेख्न,<br>अभ्यास लेख्न,<br>व्याकरण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न<br>र मौखिक उत्तर दिने क्षमता<br>अभिवृद्धि गर्न     | विविध किसिमका<br>पत्रका नमुना<br>शब्द पत्ती,<br>अर्थ पत्ती, वाक्य पत्ती,<br>गोजी तालिका,<br>फलाटिन पाटी, | प्रश्नोत्तर विधि,<br>छलफल विधि<br>समस्या समाधान<br>विधि<br>अन्तरक्रियाविधि                                                | निरीक्षण,<br>प्रश्नोत्तर,<br>विभिन्न प्रकारका<br>पत्र लेख्न<br>लगाउने, कक्षा<br>कार्य, गृहकार्य,<br>अभ्यास गर्न<br>लगाउने<br>एकाइ परीक्षा |
| ५ | मानव अधिकार (निबन्ध)<br>परिचय र शब्दार्थ<br>शिक्षण प्रस्तुति र<br>छलफल<br>अभ्यास छलफल<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ                              | ९  | शब्दार्थ भन्न र वाक्यमा<br>प्रयोग गर्न<br>विषयवस्तु भन्न, आशय<br>बताउन,<br>व्याख्या र विवेचना गर्न<br>अभ्यास लेख्न<br>व्याकरण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न<br>र मौखिक उत्तर दिने क्षमता<br>अभिवृद्धि गर्न | शब्द पत्ती, अर्थ पत्ती,<br>वाक्य पत्ती, निबन्धका<br>नमुना<br>गोजी तालिका,<br>फलाटिन पाटी                 | छलफल विधि,<br>प्रश्नोत्तर, प्रवचन,<br>समस्या समाधान,<br>प्रदर्शन विधि,<br>अन्तरक्रियाविधि<br>निगमन विधि,<br>अन्वेषण विधि, | निरीक्षण<br>कक्षाकार्य,<br>गृहकार्य<br>निबन्ध लेख्न<br>लगाउने<br>अभ्यास गर्न<br>लगाउने<br>एकाइ परीक्षा                                    |
|   |                                                                                                                                               | ४७ | पुनरावृत्ति                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                          |                                                                                                                           |                                                                                                                                           |

47 Hours= 47×60= 62 periods of 45 minutes

Working Days: 61+8=69

## मध्य त्रैमासिक परीक्षा (Mid Terminal Examination)

| पाठ | शीर्षक (पाठ्यवस्तु)                                                                                                                                                                                                                                                                                       | घण्टी | उद्देश्य                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | शिक्षण सामग्री                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | शिक्षण विधि तथा क्रियाकलाप                                                                                                                            | मूल्याङ्कन                                                                                                                          |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ६   | अमर पुत्र (कथा)<br>कथाकारको परिचय र प्रवृत्ति<br>श्रुतिबोध, श्रुतिरचना,<br>श्रुतिसारांश<br>उच्चारण, सस्वर पठन<br>शब्दार्थ, शब्दभण्डार,<br>शब्दप्रयोग र वर्ण विन्यास<br>मौन पठन र पठनबोध<br>भाव व्याख्या र विवेचना<br>मौखिक कथा रचना,<br>निर्देशित<br>कथारचना लिखित कथा<br>रचना<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ | १०    | कथाकारको परिचय र प्रवृत्ति<br>बताउन,<br>श्रुतिबोधात्मक अभ्यास गर्न,<br>पाठलाई शुद्ध उच्चारण गरी<br>सस्वरवाचन गर्न<br>पाठमा भएका कठिन शब्दहरूको<br>अर्थ बताइ प्रासङ्गिक प्रयोग<br>गर्न<br>पाठको मौन पठन गरी पठन<br>बोधात्मक अभ्यास गर्न व्याकरण<br>गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र<br>मौखिक उत्तर दिने क्षमता<br>अभिवृद्धि गर्न                                                                                                                          | कथाकारको तस्वीर,<br>उच्चारणमा कठिन हुने<br>शब्दसूची,<br>शब्दपत्ती<br>अर्थपत्ती<br>वाक्यपत्ती, गोजी तालिका<br>विविध बोध प्रश्नहरूको<br>सूची, नमुना पत्ती र<br>विशिष्ट पङ्क्तिहरूको<br>सूची, नमुना वाक्यपत्ती,<br>विवेचनात्मक प्रश्न र<br>उत्तर नमुना कथ्य रचना<br>नमुना र निर्देशित<br>रचनाका लागि बुँदा<br>फलाटिन पाटी | व्याख्यान<br>प्रश्नोत्तर<br>छलफल,<br>भूमिका निर्वाह विधि<br>समस्या समाधान<br>समूह शिक्षण<br>प्रदर्शन<br>मस्तिष्क झुन्झु<br>तस्वीर प्रदर्शन<br>अर्थबोध | निरीक्षण,<br>परीक्षण<br>कक्षाकार्य<br>गृहकार्य<br>शीर्षकका<br>आधारमा<br>कथा लेखन<br>लगाउने<br>अभ्यास गर्न<br>लगाउने<br>एकाइ परीक्षा |
| ७   | पदमार्ग (संवाद)<br>परिचय प्रकार र शब्दार्थ<br>शिक्षण<br>प्रस्तुति र छलफल<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ                                                                                                                                                                                                       | ९     | परिचय र प्रकार भन्ने<br>शब्दार्थ भन्ने र वाक्यमा प्रयोग<br>गर्न<br>संवाद लेखन, संवाद रचना<br>सम्बन्धी सिर्जनात्मक अभ्यास<br>गर्न, अभ्यास गर्न<br>व्याकरण शिक्षण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र<br>मौखिक उत्तर दिने क्षमता<br>अभिवृद्धि गर्न                                                                                                                                                                                                            | उच्चारणमा कठिन हुने<br>शब्दसूची<br>गोजी तालिका<br>शब्द पत्ती, अर्थ पत्ती,<br>वाक्य पत्ती<br>विविध संवादका नमुनाहरू<br>फलाटिन पाटी                                                                                                                                                                                      | नाटकीकरण विधि<br>प्रयोगात्मक विधि,<br>शैक्षिक भ्रमण विधि,<br>व्यक्तिगत अध्ययन<br>विधि<br>परियोजना<br>कोलोकियम विधि,<br>सिम्पोसियम फोरम<br>विधि        | निरीक्षण,<br>परीक्षण<br>कक्षाकार्य,<br>गृहकार्य<br>संवाद लेखन<br>लगाउने<br>अभ्यास गर्न<br>लगाउने<br>एकाइ परीक्षा                    |
| ८   | फर्क आफ्नै देश(कविता)<br>कविको परिचय र प्रवृत्ति<br>गति, यति र लयबद्ध वाचन<br>कवितामा प्रयुक्त नवीन<br>शब्द उच्चारण, शब्दार्थ र<br>वाक्यमा प्रयोग<br>भाव बोध<br>भाव व्याख्या<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ                                                                                                   | १०    | कविको परिचय र विशेषता<br>बताउन<br>निर्दिष्ट कविता गतियति मिलाई<br>लयबद्ध वाचन गर्न, कवितामा<br>प्रयुक्त नवीन शब्दको उच्चारण<br>गर्न, कवितामा प्रयुक्त नवीन<br>शब्दको अर्थ भन्ने, नवीन<br>शब्दलाई वाक्यमा प्रयोग<br>गर्न, निर्दिष्ट कविताको गद्यांशगत<br>र समष्टिगत भाव बताउन,<br>निर्दिष्ट कविताका महत्वपूर्ण<br>अंशको व्याख्या<br>गर्न, विवेचनात्मक उत्तरलेखन,<br>व्याकरण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र<br>मौखिक उत्तर दिने क्षमता<br>अभिवृद्धि गर्न | कविको तस्वीर परिचय<br>सहित, सम्बन्धीत कविता<br>शब्द पत्ती, अर्थ पत्ती,<br>वाक्य पत्ती, गोजी<br>तालिका, कविताका<br>महत्वपूर्ण अंशहरू,<br>फलाटिन पाटी                                                                                                                                                                    | व्याख्यान<br>समस्या समाधान<br>प्रदर्शन<br>छलफल<br>प्रश्नोत्तर<br>कविता वाचन                                                                           | निरीक्षण,<br>परीक्षण<br>कक्षाकार्य<br>गृहकार्य<br>कविता लेखन<br>लगाउने<br>अभ्यास गर्न<br>लगाउने<br>एकाइ परीक्षा                     |
| ९   | नेपालको वैदेशिक व्यापार(निबन्ध)<br>निबन्धको परिचय<br>शब्दार्थ शिक्षण<br>निबन्ध शिक्षण र लेखन<br>मूलभाव<br>अभ्यास छलफल<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ                                                                                                                                                          | ९     | शब्दार्थ भन्ने र वाक्यमा प्रयोग<br>गर्न<br>विषयवस्तु भन्ने<br>आसय बताउन<br>अभ्यास लेखन,<br>व्याकरण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र<br>मौखिक उत्तर दिने क्षमता<br>अभिवृद्धि गर्न                                                                                                                                                                                                                                                                         | उच्चारणमा कठिन हुने<br>शब्दसूची, शब्द पत्ती, अर्थ<br>पत्ती, वाक्य पत्ती,<br>नमुना व्याख्या पत्ती,<br>विवेचनात्मक प्रश्न र<br>उत्तरको नमुना, गोजी<br>तालिका, फलाटिन पाटी                                                                                                                                                | छलफल<br>प्रश्नोत्तर<br>समस्या समाधान<br>अन्तरक्रिया<br>प्रदर्शन, सोधपुछ<br>अन्वेषण, अनुसन्धान<br>तथा खोज<br>व्याख्यान<br>उदाहरण र प्रयोग<br>परियोजना  | निरीक्षण,<br>परीक्षण<br>प्रश्नोत्तर<br>कक्षाकार्य<br>गृहकार्य<br>अभ्यास गर्न<br>लगाउने<br>एकाइ परीक्षा                              |
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ३८    | पुनरावृत्ति                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                       |                                                                                                                                     |

Working Days: 50+12=62

38 working hours= 38×60 minutes= 50 periods

## दोस्रो त्रैमासिक परीक्षा (Second Terminal Examination)

| पाठ | शीर्षक (पाठ्यवस्तु)                                                                                                                                                                                                              | घण्टी | उद्देश्य                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | शिक्षण सामग्री                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | शिक्षण विधि तथा क्रियाकलाप                                                                       | मूल्याङ्कन                                                                                                                      |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| १०  | हजुरआमाको जन्मोत्सव (मनोवाद)<br>परिचय प्रकार र शब्दार्थ शिक्षण<br>प्रस्तुतीकरण र छलफल<br>अभ्यास छलफल<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ                                                                                                  | ९     | सामुहिक सस्वरवाचन गर्न<br>शब्दार्थ भन्न र वाक्यमा प्रयोग गर्न, मनोवाद लेखन गर्न<br>अभ्यास लेखन<br>व्याकरण गर्न<br>मनोवाद लेखन<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र मौखिक उत्तर दिने क्षमता अभिवृद्धि गर्न                                                                                                                                                                                                              | मनोवादको नमूना<br>शब्दपत्ती<br>अर्थपत्ती<br>वाक्यपत्ती<br>गोजी तालिका<br>फलाटिन पाटी                                                                                                                                                                                                                           | प्रश्नोत्तर<br>छलफल, अन्वेषण<br>समस्या समाधान<br>अन्तरक्रिया<br>प्रदर्शन<br>अन्तरक्रिया<br>निगमन | कक्षाकार्य<br>गृहकार्य<br>कुनै शीर्षकमा मनोवाद लेखन लगाउने<br>अभ्यास गर्न लगाउने<br>एकाइ परीक्षा                                |
| ११  | एकजोर जुत्ता (कथा)<br>कथाकारको परिचय र विशेषता<br>शब्दार्थ शिक्षण र सस्वरवाचन<br>कथाको विश्लेषण<br>मौन पठन र पठनबोध<br>भाव व्याख्या र विवेचना<br>मौखिक कथा रचना, निर्देशित<br>कथारचना, लिखित कथा रचना<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ | १०    | कथाकारको परिचय र विशेषता बताउन<br>श्रुतिबोधात्मक अभ्यास गर्न<br>पाठलाई शुद्ध उच्चारण गरी सस्वरवाचन गर्न, पाठमा भएका कठिन शब्दहरूको अर्थ बताइ प्रासङ्गिक प्रयोग गर्न, पाठको मौन पठन गरी पठन बोधात्मक अभ्यास गर्न, पाठका विशिष्ट पङ्क्ति एवम् कथ्यको व्याख्या र विवेचना गर्न, कथा रचना सम्बन्धी सिर्जनात्मक अभ्यास गर्न, व्याकरण शिक्षण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र मौखिक उत्तर दिने क्षमता अभिवृद्धि गर्न | कथाकारको तस्वीर,<br>उच्चारणमा कठिन हुने शब्दसूची, गोजी तालिका<br>शब्द पत्ती, अर्थ पत्ती, वाक्य पत्ती, विविध बोध प्रश्नको सूची<br>नमूना उत्तर पत्ती, नमूना व्याख्या पत्ती, विशिष्ट पङ्क्तिहरूको सूची, विवेचनात्मक प्रश्न र उत्तरको नमूना, निर्देशित रचनाका लागि बुँदा तालिका<br>परिभाषा नमूना, कथ्य रचना नमूना, | निगमन,<br>प्रश्नोत्तर<br>समस्या समाधान<br>छलफल<br>अन्वेषण<br>प्रवचन<br>अन्तक्रिया<br>प्रदर्शन    | कक्षाकार्य<br>गृहकार्य<br>कुनै शीर्षकमा कथालेखन लगाउने<br>अभ्यास गर्न लगाउने<br>एकाइ परीक्षा                                    |
| १२  | जुन्को ताबेई (जीवनी)<br>शब्दार्थ शिक्षण र सस्वरवाचन<br>जीवनी शिक्षण<br>व्याख्या र विवेचना<br>बुँदाका आधारमा जीवनी लेखन<br>अभ्यास छलफल<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ                                                                 | ९     | परिचय बताउन<br>शब्दार्थ बताउन<br>जीवनी भन्न र लेखन<br>अभ्यास लेखन<br>व्याकरण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र मौखिक उत्तर दिने क्षमता अभिवृद्धि गर्न                                                                                                                                                                                                                                                          | जुन्को ताबेईको तस्वीर, शब्द पत्ती, अर्थ पत्ती, वाक्य पत्ती, गोजी तालिका<br>फलाटिन पाटी                                                                                                                                                                                                                         | प्रश्नोत्तर<br>निगमन<br>छलफल<br>अन्तक्रिया<br>समस्या समाधान<br>प्रदर्शन                          | कक्षाकार्य<br>गृहकार्य<br>बुँदाका आधारमा जीवनी लेखन लगाउने<br>लिखित र प्रयोगात्मक परीक्षा<br>अभ्यास गर्न लगाउने<br>एकाइ परीक्षा |
|     |                                                                                                                                                                                                                                  |       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                  |                                                                                                                                 |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                       |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                               |                                                                                                                         |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| १३ | प्यारो प्रकृति (कविता)<br>कविको परिचय र विशेषता<br>गति, यतिर लय मिलाएर<br>वाचन<br>लयबोध र भावबोध<br>शब्दार्थ शिक्षण<br>वाक्यमा प्रयोग र वर्ण<br>विन्यास<br>भाव व्याख्या र विवेचना<br>मौखिक कविता रचना,<br>लिखित कविता रचना<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ | १० | कविको परिचय बताउन<br>श्रुतिबोधात्मक अभ्यास<br>गर्न<br>कवितालाई शुद्ध उच्चारण<br>गरी सस्वरवाचन गर्न<br>पाठमा भएका कठिन<br>शब्दहरूको अर्थ बताई<br>प्रासङ्गिक प्रयोग गर्न<br>बोधात्मक अभ्यास गर्न<br>कविताका विशिष्ट<br>पङ्क्तिको व्याख्या र<br>विवेचना गर्न<br>कविता रचना सम्बन्धी<br>सिर्जनात्मक अभ्यास गर्न<br>व्याकरण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास<br>गर्न र मौखिक उत्तर दिने<br>क्षमता अभिवृद्धि गर्न | कविको तस्वीर,<br>प्राकृतिक मनोरम<br>दृष्यहरु तस्वीर<br>शब्द पत्ती, अर्थ<br>पत्ती,<br>वाक्य पत्ती, गोजी<br>तालिका<br>शब्द सूची,<br>विविध प्रश्नहरुको<br>सूची, नमुना<br>उत्तर पत्ती,<br>विवेचनात्मक<br>प्रश्न र उत्तरको<br>नमुना<br>कविता रचना,<br>फलाटिन पाटी | निगमन<br>समस्या समाधान<br>प्रवचन<br>अन्तरक्रिया<br>समूहकार्य<br>छलफल<br>प्रदर्शन                              | कक्षाकार्य<br>गृहकार्य<br>निरीक्षण<br>प्रश्नोत्तर<br>कविता लेखन<br>गर्न लगाउने<br>अभ्यास गर्न<br>लगाउने<br>एकाई परीक्षा |
| १४ | शैक्षिक भ्रमण (दैनिकी)<br>दैनिकीको परिचय र<br>विशेषता (महत्व)<br>शब्दार्थ शिक्षण<br>दैनिकी शिक्षण र लेखन<br>मूलभाव<br>अभ्यास छलफल<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ                                                                                          | ९  | दैनिकीको परिचय र महत्व<br>भन्न, दैनिकीको शुद्ध<br>सस्वरवाचन गर्न, कठिन<br>शब्दको अर्थ भन्न र<br>वाक्यमा प्रयोग गर्न<br>विषयवस्तु भन्न<br>आसय बताउन<br>अभ्यास लेख्न,<br>व्याकरण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास<br>गर्न र मौखिक उत्तर दिने<br>क्षमता अभिवृद्धि गर्न                                                                                                                                         | दैनिकीको नमुना,<br>शब्द पत्ती,<br>व्याख्याको नमुना,<br>व्याख्या पत्ती,<br>विवेचनात्मक<br>प्रश्न र उत्तरको<br>नमुना, कथ्य<br>रचना नमुना र<br>निर्देशित रचनाका<br>लागी बुँदा, अर्थ<br>पत्ती, वाक्य पत्ती,<br>गोजी तालिका,<br>फलाटिन पाटी                       | छलफल<br>प्रश्नोत्तर<br>समस्या समाधान<br>अन्तरक्रिया<br>प्रदर्शन<br>अन्वेषण<br>क्षेत्र भ्रमण<br>समूहकार्य विधि | कक्षाकार्य<br>गृहकार्य<br>प्रश्नोत्तर<br>निरीक्षण<br>परीक्षा<br>एकाई परीक्षा                                            |
|    |                                                                                                                                                                                                                                                       | ४७ | पुनरावृत्ति                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                               |                                                                                                                         |

Working Days: 64

47 working hours= 47×60 = 62 periods of 45 minutes

## आधारभूत तह परीक्षा (BLE Pre-Board Examination)

| पाठ | शीर्षक (पाठ्यवस्तु)                                                                                                                                                                                                             | घण्टी | उद्देश्य                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | शिक्षण सामग्री                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | शिक्षण विधि तथा क्रियाकलप                                                                                    | मूल्याङ्कन                                                                                                            |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| १५  | शे-गुम्बाको सुन्दरता (यात्रा वर्णन)<br>नियात्रा को परिचय र विशेषता<br>शब्दार्थ शिक्षण<br>नियात्रा शिक्षण र लेखन<br>मूलभाव<br>अभ्यास छलफल<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ                                                             | ९     | नियात्राको परिचय र विशेषता भन्नु,<br>नियात्राको शुद्ध सस्वरवाचन गर्न, कठिन शब्दको अर्थ भन्नु र वाक्यमा प्रयोग गर्न<br>विषयवस्तु भन्नु<br>आशय बताउन<br>अभ्यास लेख्नु,<br>व्याकरण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र मौखिक उत्तर दिने क्षमता अभिवृद्धि गर्न                                                                                                                                                       | शे-गुम्बाको तस्वीर<br>शब्द पत्ती,<br>व्याख्याको नमुना,<br>व्याख्या पत्ती,<br>विवेचनात्मक प्रश्न र उत्तरको नमुना, कथ्य रचना नमुना र निर्देशित रचनाका लागि बुँदा, अर्थ पत्ती, वाक्य पत्ती, गोजी तालिका, फलाटिन पाटी                                                                                                | छलफल<br>प्रश्नोत्तर<br>समस्या समाधान<br>अन्तरक्रिया<br>प्रदर्शन<br>अन्वेषण<br>क्षेत्र भ्रमण                  | कक्षाकार्य<br>गृहकार्य<br>प्रश्नोत्तर<br>निरीक्षण<br>आफ्नो<br>अविष्मसणीय<br>रयात्रा वर्णन गर्न लगाउने<br>एकाई परीक्षा |
| १६  | सम्पादकलाई चिठी (चिठी) परिचय र शब्दार्थ शिक्षण<br>प्रस्तुती र छलफल<br>चिठी लेखन<br>अभ्यास छलफल<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ                                                                                                       | ९     | शब्दार्थ भन्नु र वाक्यमा प्रयोग गर्न<br>विषयवस्तु भन्नु<br>कठिन शब्दको उच्चारण गर्न र वाक्यमा प्रयोग र अर्थ भन्नु<br>भाव बताउन र व्याख्या गर्न<br>अभ्यास लेख्नु, व्याकरण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र मौखिक उत्तर दिने क्षमता अभिवृद्धि गर्न                                                                                                                                                              | चिठीको नमुना<br>शब्दपत्ती<br>अर्थपत्ती<br>वाक्यपत्ती<br>गोजी तालिका<br>फलाटिन पाटी                                                                                                                                                                                                                               | प्रवचन<br>समस्या समाधान<br>निगमन<br>प्रश्नोत्तर<br>छलफल, अन्वेषण,<br>भाषा पाठ्यपुस्तक,                       | कक्षाकार्य<br>गृहकार्य<br>अभ्यास गर्न लगाउने<br>एकाइकी गर्न लगाउने<br>कार्यालयीय<br>चिठी लेख्न लगाउने                 |
| १७  | डल्लेखोला (कथा)<br>कथाकारको परिचय र विशेषता<br>शब्दार्थ शिक्षण र सस्वरवाचन<br>कथाको विश्लेषण<br>मौन पठन र पठनबोध<br>भाव व्याख्या र विवेचना<br>मौखिक कथा रचना, निर्देशन<br>कथा रचना लिखित<br>कथा रचना<br>व्याकरण शिक्षण<br>सुनाइ | १०    | कथाकारको परिचय र विशेषता बताउन<br>श्रुतिबोधात्मक अभ्यास गर्न<br>पाठलाई शुद्ध उच्चारण गरी सस्वरवाचन गर्न, पाठमा भएका कठिन शब्दहरूको अर्थ बताइ प्रासङ्गिक प्रयोग गर्न, पाठको मौन पठन गरी पठन बोधात्मक अभ्यास गर्न, पाठका विशिष्ट पङ्क्ति एवम् कथ्यको व्याख्या र विवेचना गर्न, कथा रचना सम्बन्धी सिर्जनात्मक अभ्यास गर्न, व्याकरण शिक्षण गर्न<br>पठनबोधकलाको विकास गर्न र मौखिक उत्तर दिने क्षमता अभिवृद्धि गर्न | कथाकारको तस्वीर,<br>उच्चारणमा कठिन हुने शब्दसूची, गोजी तालिका<br>शब्द पत्ती, अर्थ पत्ती, वाक्य पत्ती, विविध बोध प्रश्नको सूची नमुना उत्तर पत्ती, नमुना<br>व्याख्या पत्ती, विशिष्ट पङ्क्तिहरूको सूची<br>विवेचनात्मक प्रश्न र उत्तरको नमुना, निर्देशित रचनाका लागि बुँदा तालिका<br>परिभाषा नमुना, कथ्य रचना नमुना, | निगमन,<br>प्रश्नोत्तर<br>समस्या समाधान<br>छलफल<br>अन्वेषण<br>प्रवचन<br>अन्तर्क्रिया<br>प्रदर्शन<br>समूहकार्य | कक्षाकार्य<br>गृहकार्य<br>कुनै शीर्षकमा कथा लेख्न लगाउने<br>अभ्यास गर्न लगाउने<br>एकाइ परीक्षा                        |
|     |                                                                                                                                                                                                                                 | २८    | पुनरावृत्ति                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                              |                                                                                                                       |

Working Days: 36+24=60

28 working hours= 28×60= 37 periods of 45 minutes



Grade: 8

Full Marks: 50

Subject: विज्ञान तथा प्रविधि

Time: 2 hrs

| क्र. सं. | एकाइ                               | कार्य घण्टा | संज्ञानात्मक तह |              |              |                   | समूहगत अङ्क भार | एकाइगत अङ्क भार |
|----------|------------------------------------|-------------|-----------------|--------------|--------------|-------------------|-----------------|-----------------|
|          |                                    |             | ज्ञान (२०%)     | बोध (३०%)    | प्रयोग (३०%) | उच्च दक्षता (३०%) |                 |                 |
| १        | वैज्ञानिक सिकाइ                    | १०          | बहु वैकल्पिक    | बहु वैकल्पिक | बहु वैकल्पिक | बहु वैकल्पिक      | ९               | ३               |
| २        | सूचना तथा सञ्चार प्रविधि           | ३०          | प्रश्न          | प्रश्न       | प्रश्न       | प्रश्न            |                 | ६               |
| ३        | जीव र तिनीहरूको बनोट               | १२          | (२×१)           | (३×१)        | (३×१)        | (२×१)             | १२              | ४               |
| ४        | जैविक विविधता र वातावरण            | ८           | अति छोटो.       | अति छोटो.    | अति छोटो.    | अति छोटो.         |                 | ३               |
| ५        | जीवन प्रक्रिया                     | १५          | प्रश्न          | प्रश्न       | प्रश्न       | प्रश्न            |                 | ५               |
| ६        | बल र चाल                           | १५          | (२×१)           | (२×१)        | (२×१)        | (२×१)             | १८              | ५               |
| ७        | दैनिक जीवनमा शक्ति                 | २०          | छोटो. प्रश्न    | छोटो. प्रश्न | छोटो. प्रश्न | छोटो. प्रश्न      |                 | ७               |
| ८        | वद्युत् चुम्बक                     | १०          | (१×२)           | (३×२)        | (३×२)        | (१×२)             |                 | ३               |
| ९        | पृथ्वी र अन्तरिक्ष                 | १०          | लामो.           | लामो.        | लामो.        | लामो.             |                 | ३               |
| १०       | पदार्थ                             | १५          | प्रश्न          | प्रश्न       | प्रश्न       | प्रश्न            | ११              | ६               |
| ११       | दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने पदार्थहरू | १५          | (१×४)           | (१×४)        | (१×४)        | (१×४)             |                 | ५               |
|          | जम्मा                              | १६०         | १०              | १५           | १५           | १०                | ५०              | ५०              |

| समग्र प्रश्न योजना |                    |                      |                |   |   |   |              |               |
|--------------------|--------------------|----------------------|----------------|---|---|---|--------------|---------------|
| क्र.सं.            | प्रश्नको प्रकार    | प्रति प्रश्न अङ्कभार | प्रश्न सङ्ख्या |   |   |   | जम्मा प्रश्न | जम्मा अङ्कभार |
| १                  | बहुवैकल्पिक प्रश्न | १ अङ्क               | २              | ३ | ३ | २ | १०           | १०            |
| २                  | अति छोटो. प्रश्न   | १ अङ्क               | २              | २ | २ | २ | ८            | ८             |
| ३                  | छोटो. प्रश्न       | २ अङ्क               | १              | ३ | ३ | १ | ८            | १६            |
| ४                  | लामो. प्रश्न       | ४ अङ्क               | १              | १ | १ | १ | ४            | १६            |
|                    | कुल                |                      | ६              | ९ | ९ | ६ | ३०           | ५०            |

द्रष्टव्य:

- प्रश्न निर्माण गर्दा ज्ञान, बोध, प्रयोग र उच्च दक्षता (विश्लेषण, मूल्याङ्कन र सिर्जना) लाई माथि उल्लिखित कार्य घण्टा र अङ्कभार अनुसार बनाउनुपर्ने छ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्न र अति छोटो प्रश्न १ अङ्क, छोटो प्रश्न २ अङ्क र लामो प्रश्न ४ अङ्कका हुने छन्।
- समूहको जम्मा अङ्कभारमा घटबढ गर्न पाइने छैन तर समूहभित्रका एकाइहरूमा  $\pm 2$  हुन सक्ने गरी प्रश्न बनाउन सकिने छ। तर कुनै एकाइलाई शून्य गर्न पाइने छैन।
- २ वा ४ अङ्कका प्रश्नका लागि एक प्रश्नको एक उत्तर (1 Mark will be assigned per element expected as correct response) आउने गरी प्रश्न निर्माण गर्नुपर्ने छ।
- छोटो र लामो प्रश्न एउटै तहको वा दुई वा एकभन्दा बढी संज्ञानात्मक क्षेत्र अन्तर्गतका तहहरू समेट्ने गरी प्रश्न बनाउन पनि सकिने छ। तर समग्रमा उल्लिखित तहको जम्मा भारसँग मिल्ने गर्नुपर्छ।
- वस्तुगत प्रश्नको प्रश्नपत्र छुट्टै र विषयगत प्रश्नको प्रश्नपत्र छुट्टै तयार गर्नुपर्ने छ।
- वस्तुगत प्रश्नको लागि १५ मिनेट र विषयगत प्रश्नको लागि १ घण्टा ४५ मिनेट समय रहने छ।

**आन्तरिक मूल्याङ्कन**

निर्माणात्मक मूल्याङ्कनको अङ्कको निश्चित भार आन्तरिक मूल्याङ्कनका रूपमा समावेश गरिने छ। यसका लागि निर्माणात्मक मूल्याङ्कनलाई अभिलेखीकरण गरी प्रत्येक विद्यार्थीको कार्यसञ्चयिका व्यवस्थित गरी राख्नु पर्छ। यस्तो अभिलेखका आधारमा निम्नलिखित पक्षमा तोकिएअनुसारको भारको अङ्क आन्तरिक मूल्याङ्कनका रूपमा समावेश गरिने छ।

| क्र.सं. | मूल्याङ्कनका आधार              | विस्तृतीकरण                                                                                                                         | भार |
|---------|--------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| १       | सहभागिता                       | हाजिरी वा उपस्थिति २, सिकाइ क्रियाकलापमा सहभागिता २                                                                                 | ४   |
| २       | प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्य | प्रयोगात्मक कार्य सञ्चालन र प्रस्तुतीकरण<br>परियोजना कार्य सञ्चालन र प्रस्तुतीकरण                                                   | २०  |
|         |                                | प्रयोगात्मक कार्य अभिलेखीकरण र व्यवस्थापन<br>परियोजना कार्य अभिलेखीकरण र व्यवस्थापन                                                 | १०  |
|         |                                | कुनै एउटा परियोजना कार्य वा प्रयोगात्मक कार्यको प्रस्तुतीकरण र मौलिक प्रश्नोत्तर (Viva Voce) चित्राङ्कन/नामङ्कन/लक्षण वर्णन/स्पोटिङ | ६   |
| ३       | त्रैमासिक परीक्षा              |                                                                                                                                     | १०  |
|         | जम्मा                          |                                                                                                                                     | ५०  |

उल्लिखित तालिकाका नं. १ देखि ३ सम्मका क्षेत्रगत क्रियाकलाप नियमित सिकाइ सहजीकरणकै क्रममा गराउनुपर्छ। उक्त क्रियाकलापलाई निर्माणात्मक मूल्याङ्कनसँग अन्तरसम्बन्धित गरी त्यसको अभिलेख पनि राख्नुपर्ने छ।



## FIRST TERMINAL EXAMINATION

| Unit | Topics                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | TP | Teaching methods                                                                              | Teaching materials                                                                    | Evaluation & technique tools                                                                   |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1    | <b><u>Scientific Learning</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Practical work of science</li> <li>Precaution in science lab</li> <li>Scientific research and report writing</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 9  | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration                       | Measuring cylinder, pan balance, spring balance, weights, Chemicals, indicators, etc. | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Judgment of problem solving<br>5. Report writing |
| 2    | <b><u>Information and Communication Technology</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Introduction of Information and communication technology (ICT)</li> <li>Concept of some technological devices (smartphone, printer, projector, scanner, computer, photocopy etc.)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 8  | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration                       | Computer, Internet, Smartphone, Printer, Scanner, projector, etc.                     | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Practical and project work                       |
| 3    | <b><u>Cell</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Functions of cell organelles</li> <li>Differences between plant cell and animal cell</li> <li>Interrelationship between cells, tissue and organs.</li> <li>Unicellular organisms (Amoeba, virus, bacteria and Fungi): Introduction, advantages and disadvantages</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                 | 10 | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration                       | Model of plant cell and animal cell, Charts, microscope, permanent slide, etc.        | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Drawing<br>5. Report writing                     |
| 6    | <b><u>a. Force and Motion</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Introduction to motion and rest</li> <li>Introduction to relative velocity, average velocity</li> <li>Introduction of acceleration</li> </ul> <b><u>b. Lever</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Introduction of lever and its types, principle of lever</li> <li>Mechanical advantage, velocity ratio and efficiency with Numerical problem.</li> </ul>                                                                                                                                          | 6  | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration<br>5. Problem solving | Toy cars, stop watch, etc.<br>Sample of lever etc.                                    | 1. Unit test<br>2. Project work<br>3. Viva<br>4. Practical file<br>5. Problem solving          |
| 10   | <b><u>Matter</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Atomic structure of elements (Upto atomic no 20)</li> <li>Valency of elements (upto atomic no 20)</li> <li>Concept of modern periodic table and modern periodic law</li> <li>Position of first twenty elements in modern periodic table</li> <li>Number of shell, valency, atomic size and metallic character in group and period.</li> <li>Molecular formula of different compounds</li> <li>Molecular weight and calculation of molecular weight</li> <li>Simple word equation and balanced formula equation</li> </ul> | 11 | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration<br>5. Drawing         | Chart of modern Periodic table, Atomic model, etc.                                    | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Drawing<br>5. Report writing                     |
| 12   | <b><u>The earth and the universe</u></b><br><b><u>Minerals</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Introduction of minerals and its types</li> <li>Properties and uses of minerals</li> <li>Some important metals found in Nepal</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 4  | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration                       | Sample of minerals, metals found in Nepal, steel, bronze, etc.<br>Chart, videos, etc. | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Project work and Report writing                  |
|      | <b><u>Revision</u></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |                                                                                               |                                                                                       |                                                                                                |

**MID TERMINAL EXAMINATION**

| Unit | Topics                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | TP | Teaching methods                                                                              | Teaching materials                                                                                                                                                                 | Evaluation & technique tools                                                                                  |
|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2    | <b><u>Information and Communication Technology</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Search Engine, email, website, ISP, etc.</li> <li>Social networking sites: Introduction and application</li> <li>Cyber crime, cyber crime act in Nepal, cyber law and Internet Security tactics.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 10 | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration                       | Computer, Internet, Smartphone, Printer, Scanner, projector, etc.                                                                                                                  | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Practical and project work                                      |
| 4    | <b><u>Biodiversity and the environment</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Introduction and present status of biodiversity in Nepal</li> <li>Causes of loss of biodiversity</li> <li>Medicinal plants and their uses</li> <li>Conservation of biodiversity</li> <li>Sustainable development and its importance</li> <li>Sustainable development goals in Nepal</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                 | 10 | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration<br>5. Field visit     | Plant, mushroom, charts, flowchart, movies, etc.                                                                                                                                   | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Project work and Report writing                                 |
| 7    | <b><u>Energy in daily life</u></b><br><b>a. Heat</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Introduction of heat</li> <li>Transmission of heat</li> <li>Structure and function of thermos flask</li> <li>Green house effect : Causes, effects and prevention</li> </ul> <b>b. Light</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Spherical mirror and its types</li> <li>Terms related with spherical mirror</li> <li>Ray diagram in concave and convex mirror</li> <li>Uses of concave and convex mirror</li> </ul>                                                                                                                                   | 13 | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration<br>5. Problem solving | Solar panel, wind mill model, model of artificial greenhouse, thermos flask, beaker, burner, water, etc. Torch, candle, bulb, concave and convex mirror, plane mirror, Video, etc. | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Judgement of problem solving<br>5. Report writing<br>6. Drawing |
| 11   | <b><u>Materials used in daily life</u></b><br><b>a. Acid, base and salt</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Introduction of acid, base and salt and their physical and chemical properties</li> <li>Uses of acid, base and salt</li> <li>Acid rain: causes, effects and prevention</li> </ul> <b>b. Water</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Differences between hard water and soft water</li> <li>Caused of hardness of water and types</li> <li>Removal of hardness of water</li> <li>Advantages and disadvantages of hard and soft water</li> <li>Alloy: Introduction. Composition and uses of steel, brass and bronze</li> </ul> | 10 | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration                       | Acid, base and salt solution, Indicators, water from river, pond, soap, etc.                                                                                                       | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Report writing                                                  |
| 12   | <b><u>The earth and the universe</u></b><br><b><u>The universe</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Introduction of universe, Asteroids and comets</li> <li>Galaxies, constellation, Meteors and meteorites (Introduction, differences and similarities)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 3  |                                                                                               |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                               |
|      | <b><u>Revision</u></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |    |                                                                                               |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                               |

**SECOND TERMINAL EXAMINATION**

| Unit | Topics                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | TP | Teaching methods                                                                              | Teaching materials                                                                                                                                                                                      | Evaluation & technique tools                                                                   |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5    | <b><u>Life process</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Asexual reproduction in plants and animals</li> <li>• Vegetative propagation and its types</li> <li>• Sexual reproduction in plants and animals</li> <li>• Parts of seeds and their functions</li> <li>• Dispersal of seed and ways</li> <li>• Germination of seeds and conditions required</li> </ul>                              | 10 | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration<br>5. Field visit     | Potted plant, heart of hen/goat, potato, fern, charts.<br>Charts, drawings, starch test kit, chemical as KOH, NaHCO <sub>3</sub> , plastic bag, potted plant, spirit lamp, test tubes, Petri dish, etc. | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Judgment of problem solving<br>5. Report writing |
| 9    | <b><u>Electricity</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Introduction of electricity and devices used in household wiring (fuse MCB, switch, E.meter)</li> <li>• Functions of live wire, neutral wire and earth wire</li> <li>• Safe connection of electrical circuit</li> <li>• Preparation of electric circuit</li> <li>• Electro billing (How to calculate bill of electricity)</li> </ul> | 15 | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration<br>5. Problem solving | Electronic device of domestic circuit, ammeter, voltmeter, electric circuit, etc                                                                                                                        | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Judgment of problem solving<br>5. Report writing |
| 12   | <b><u>The earth and the universe</u></b><br><b><u>History of the earth</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Origin of the earth (hypothesis)</li> <li>• Eras: Duration and evolution of organism</li> </ul>                                                                                                                                                                                 | 4  | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration                       | Sample of minerals, metals found in Nepal, steel, bronze, etc.<br>Chart, videos, etc.                                                                                                                   | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Project work and Report writing                  |
| 6    | <b><u>Pressure</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Introduction of pressure and numerical problems related with pressure</li> <li>• Liquid pressure and its characteristics<br/>Atmospheric pressure</li> </ul>                                                                                                                                                                            | 4  | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration<br>5. Problem solving | Fountain pen, brick, foam, heeled and flat shoes, tin cans, balloons, nails, etc.                                                                                                                       | 1. Unit test<br>2. Project work<br>3. Viva<br>4. Practical file<br>5. Problem solving          |
|      | <b><u>Revision</u></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |    |                                                                                               |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                |

| Unit | Topics                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | TP | Teaching methods                                                                              | Teaching materials                                                    | Evaluation & technique tools                                                                                 |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2    | <b><u>Information and Communication Technology</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Introduction of robotics and virtual reality.</li> <li>• Artificial Intelligence and compound computing – Introduction and uses.</li> </ul>                                                                                                               | 7  | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration                       | Computer, Internet, Smartphone, Printer, Scanner, projector, etc.     | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Practical and project work                                     |
| 7    | <b><u>Energy in daily life</u></b><br><b><u>Sound wave</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Sound wave</li> <li>• Terms related with sound wave</li> <li>• Audible sound, infrasonic sound and ultrasonic sound</li> <li>• Intensity of sound and its measurement</li> <li>• Sound pollution: causes, effects and control measures</li> </ul> | 7  | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration<br>5. Problem solving | Video, rope, etc.                                                     | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Judgment of problem solving<br>5. Report writing<br>6. Drawing |
| 8    | <b><u>Magnetism</u></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Natural and artificial magnetic differences and uses</li> <li>• Molecular theory of magnet</li> <li>• Demagnetization of magnet</li> <li>• Earth magnet and its effects</li> </ul>                                                                                                       | 11 | 1. Discussion<br>2. Question answer<br>3. Practical<br>4. Demonstration                       | Permanent Magnet, magnetic compass, dips needle, keeper of iron, etc. | 1. Class Test<br>2. Homework<br>3. Viva<br>4. Report writing                                                 |
|      | <b><u>Revision</u></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |    |                                                                                               |                                                                       |                                                                                                              |

कक्षा-८

पूर्णाङ्क : ५०

विषय: सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा

समय: २ घण्टा

| क्र. सं. | एकाइ                                   | कार्य घण्टा | अति छोटोउत्तर आउने प्रश्न |                         |             | छोटो उत्तर आउने प्रश्न |                         |             | लामोउत्तर आउने प्रश्न |                        |             | एकाइ गत अङ्क भार |
|----------|----------------------------------------|-------------|---------------------------|-------------------------|-------------|------------------------|-------------------------|-------------|-----------------------|------------------------|-------------|------------------|
|          |                                        |             | ज्ञान र बोध               | पयोग र सिर्जन आत्मक सिप | उच्च दक्षता | ज्ञान र बोध            | पयोग र सिर्जन आत्मक सिप | उच्च दक्षता | ज्ञान र बोध           | पयोग र सिर्जनात्मक सिप | उच्च दक्षता |                  |
| १        | हामी र हाम्रो समाज                     | १६          | १(१)                      |                         |             |                        | १(३)                    |             |                       |                        |             | ४                |
| २        | हाम्रा मानव मूल्य मान्यता              | २०          | १(१)                      | १(१)                    |             |                        |                         | १(३)        |                       |                        |             | ५                |
| ३        | नागरिक चेतना                           | २०          | १(१)                      |                         |             |                        |                         |             |                       |                        | १(५)        | ६                |
| ४        | सामाजिक समस्या, विकृति र समाधान        | २०          |                           | १(१)                    | १(१)        |                        |                         | १(३)        |                       |                        |             | ५                |
| ५        | हाम्रो विगत                            | २०          | १(१)                      |                         |             | १(३)                   |                         |             | १(५)                  |                        |             | ८                |
| ६        | हाम्रा आर्थिक क्रियाकलाप               | २०          |                           | १(१)                    |             |                        |                         |             | १(५)                  |                        |             | ७                |
| ७        | हाम्रो पृथ्वी                          | २०          |                           |                         |             | १(३)                   |                         |             |                       | १(५)                   |             | ८                |
| ८        | जनसङ्ख्या र यसको व्यवस्थापन            | १२          |                           |                         |             |                        |                         | १(३)        |                       |                        |             | ३                |
| ९        | हाम्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग | १२          |                           |                         | १(१)        |                        | १(३)                    |             |                       |                        |             | ४                |
|          | जम्मा                                  | १६०         | ४                         | ३                       | २           | ३                      | २                       | २           | २                     | १                      | १           | ५०               |
|          | जम्मा प्रश्न सङ्ख्या र अङ्कभार         |             | ९×१=९                     |                         |             | ७×३=२१                 |                         |             | ४×५=२०                |                        |             |                  |

| प्रश्नका किसिम              | प्रश्न सङ्ख्या | जम्मा अङ्कभार |
|-----------------------------|----------------|---------------|
| लामो उत्तर आउने प्रश्न      | ४              | ४×५ = २०      |
| छोटो उत्तर आउने प्रश्न      | ७              | ७×३ = २१      |
| धेरै छोटो उत्तर आउने प्रश्न | ९              | ९×१ = ९       |
| जम्मा                       | २०             | ५०            |

द्रष्टव्य: उच्च दक्षतामा विश्लेषण, समालोचनात्मक चिन्तन, मूल्य र अभिवृत्तिसँग सम्बन्धित प्रश्नहरू सोध्न सकिने छ। ज्ञान बोधबाट ४६ प्रतिशत, प्रयोग र सिर्जनशिलताबाट २८ प्रतिशत र उच्च दक्षताबाट २६ प्रतिशत अङ्कभार रहने छन्।

#### आन्तरिक मूल्याङ्कन

निर्माणात्मक मूल्याङ्कनको अङ्कको निश्चित भार आन्तरिक मूल्याङ्कनका रूपमा समावेश गरिने छ। यसका लागि निर्माणात्मक मूल्याङ्कनलाई अभिलेखीकरण गरी प्रत्येक विद्यार्थीको कार्यसञ्चयिका व्यवस्थित गरी राख्नु पर्छ। यस्तो अभिलेखका आधारमा निम्नलिखित पक्षमा तोकिएअनुसारको भारको अङ्क आन्तरिक मूल्याङ्कनका रूपमा समावेश गरिने छ।

| क्रम सङ्ख्या | मूल्याङ्कनका आधार                                                                                                     | भार |
|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| १            | सहभागिता सक्रियता : कक्षा उपस्थिति, कक्षा कार्य, गृहकार्य, परियोजना कार्य तथा प्रयोगात्मक कार्यमा सहभागिता र सक्रियता | ५   |
| २            | प्रयोगात्मक कार्य, परियोजना कार्य वा अन्य कार्यकलाप                                                                   | ३५  |
| ३            | त्रैमासिक परीक्षा                                                                                                     | १०  |
|              | जम्मा                                                                                                                 | ५०  |

उल्लिखित तालिकाका नं. १ देखि ३ सम्मका क्षेत्रगत क्रियाकलाप नियमित सिकाइ सहजीकरणकै क्रममा गराउनुपर्छ। उक्त क्रियाकलापलाई निर्माणात्मक मूल्याङ्कनसँग अन्तरसम्बन्धित गरी त्यसको अभिलेख पनि राख्नुपर्ने छ।

| अध्ययनको क्षेत्र               | पाठ                                               | अध्ययन विषयवस्तु                                                                                                                                                                                                                                                 | अध्ययन अध्यापन प्रक्रिया                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | पाठ्य सामाग्रीको प्रयोग                                                                                                                                                               | कार्य घण्टी |
|--------------------------------|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| हामी र हाम्रो समाज             | विकासको अवधारणा                                   | परिचय<br>आवश्यकता<br>महत्व<br>विकासको अवस्था (विकसित, विकासोन्मुख, र अल्पविकसित)<br>नेपालमा विकासका सम्भावनाहरू जस्तै: प्राकृतिक स्रोत साधन, मानवीय स्रोत आदि।                                                                                                   | विकासको चरणबद्ध अवस्था<br>विकासको परिचय र आवश्यकता<br>विकासको विभिन्न अवस्थाहरू<br>विकसित, विकासोन्मुख र अल्पविकसित देशहरू परिचय र विपेशता<br>नेपालको वर्तमान अवस्था<br>नेपालको विकासमा प्राकृतिक र मानवीय स्रोत साधनको प्रयोगको अवस्था सम्भावना                                                                                                                                                              | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |
|                                | विकासको पूर्वाधार<br>खानेपानी<br>ऊर्जा<br>जनशक्ति | परिचय<br>महत्व<br>प्रयोगको अवस्था<br>वर्तमान अवस्था                                                                                                                                                                                                              | विकासको पूर्वाधारका रूपमा खानेपानी<br>ऊर्जा<br>जनशक्तिको महत्व<br>खानेपानीको महत्व सम्बन्धमा अनुभव सङ्कलन<br>ऊर्जा र ऊर्जा बचतमा हाम्रो भूमिका<br>जनशक्तिको परिचय प्रकार महत्व एवम् विकासमा देखिएका समस्या र समाधानका उपायहरू                                                                                                                                                                                 | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |
|                                | सङ्घीय राज्यको अवधारणा                            | परिचय<br>आवश्यकता<br>महत्व<br>सामाजिक विविधताको सम्मान, सन्तुलित समानुपातिक विकास<br>सामाजिक न्याय<br>अवसरको न्यायोचित वितरण<br>स्थानीय<br>प्रादेशिक<br>सङ्घीय सरकारको परिचय                                                                                     | विकासको अवधारणा<br>नेपालमा सङ्घीय राज्यको अवधारणा<br>आवश्यकता<br>महत्व<br>सात प्रदेशमा विभाजित नेपालको नक्सा तथा विभिन्न विशेषताहरू<br>राज्यको स्वरूपलाई स्थानीय, प्रादेशिक र सङ्घीय ढाँचामा विभाजन र सङ्क्षिप्त परिचय<br>स्थानीय, प्रादेशिक र सङ्घीय सरकारको अधिकारको बाँडफाँड                                                                                                                               | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |
| हाम्रा सामाजिक मूल्य मान्यता   | न्याय, शान्ति र अहिंसाको पालना                    | न्यायिक व्यवहार र यसको पालना<br>मानसिक शान्तिको अभ्यास<br>शान्त र संयमित व्यवहार<br>साथी, परिवार र समुदायमा उत्पन्न विवादको शान्तिपूर्ण समाधान<br>वचन र कर्मबाट परपीडनको निवारण<br>प्राणीलाई कष्टबाट मुक्ति<br>अरुको ईप्ष्या नगर्ने<br>अहित नसोच्ने बानिको विकास | शान्तिको महत्व<br>उपदेशात्मक सक्तिहरू सुनाउने<br>मानसिक शान्तिको अवधारणा<br>हिंसाको कारणले समाजमा उत्पन्न विकृतिहरू अहिंसाभावको उद्बोधन<br>शान्ति र मेलमिलाप भएको कुनै घटना अध्ययन कारणहरू<br>बोली वचन र व्यवहारको प्रदर्शन<br>जीवजनावरलाई पनि माया, संरक्षण गर्ने उपाय<br>अरुको ईप्ष्या र डाहा गर्दाका हानीहरू<br>राम्रा कामको अनुसरण गरेमा जीवन सुखी हुने र खुसी प्राप्त गर्ने आधार सहयोग र सहकार्यको महत्व | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |
|                                | नेपालमा प्रचलित सामाजिक परम्परा र प्रचलन          | गुठी,<br>भेजा,<br>पर्म,<br>पैंचो,<br>ढिकुर,<br>बडघर,<br>माइजन,<br>रोधी                                                                                                                                                                                           | समुदायमा प्रचलित केही सामाजिक प्रचलनहरू प्रचलनका सम्बन्धमा संवाद<br>समुदायमा प्रचलित सामाजिक प्रचलनको सूची परिचय र महत्व<br>सामाजिक परम्परा र प्रचलनका सम्बन्ध परम्परा र प्रचलन अपनाउने समुदाय, स्थान र गरिने कार्यहरू                                                                                                                                                                                        | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |
| नागरिक चेतना, कर्तव्य र अधिकार | संघीय व्यवस्थापिका                                | संविधानको परिचय<br>संविधान र सङ्घीय संसद<br>सङ्घीय संसदको भूमिका<br>एवम् कार्यहरू<br>सङ्घीय संसदका दुवै                                                                                                                                                          | नेपालको संविधान<br>संविधानको सामान्य परिचय<br>सङ्घीय संसदको संविधान र कानून निर्माण प्रक्रिया<br>सङ्घीय संसदका दुवै सदनको गठन                                                                                                                                                                                                                                                                                 | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया                                                                                                | ४           |



|                          |                            |                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                  |   |
|--------------------------|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|                          |                            | सदनको गठन प्रक्रिया                                                                                         | प्रक्रिया                                                                                                                                                                                                                                         | फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू                                                                               |   |
|                          | संघीय सरकार वा कार्यपालिका | सङ्घीय सरकारको परिचय<br>सङ्घीय सरकारको गठन प्रक्रिया<br>सङ्घीय सरकारका कार्यहरू                             | सङ्घीय सरकारको छोटो परिचय<br>सङ्घीय सरकारको गठन प्रक्रिया<br>सङ्घीय सरकारको कार्यहरू                                                                                                                                                              | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४ |
| सामाजिक समस्या र समाधान  | सामाजिक समस्या र विकृतिहरू | देखासिखी र फजुल खर्च<br>बौद्धिक पलायन<br>दाइजो प्रथा<br>लागुपदार्थ दुर्व्यसन<br>भ्रष्टाचार (आर्थिक र नैतिक) | बौद्धिक पलायनको परिचय यसको प्रभाव<br>देखासिखी र फजुल खर्चले समाजमा पारेको प्रभाव<br>निराकरणका लागि भूमिका<br>सामाजिक समस्या तथा विकृतिहरू<br>दाइजो प्रथा<br>लागुपदार्थ दुर्व्यसन<br>भ्रष्टाचार<br>समाजमा पारेको नकारात्मक प्रभाव<br>रोकथामका उपाय | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३ |
| हाम्रो विगत              | नेपाल शब्दको उत्पत्ति      | नेपाल शब्दको अर्थ<br>उत्पत्ति सम्बन्धी किंवदन्ती                                                            | नेपालको प्राचीन कालखण्डहरूको परिचय<br>नेपाल शब्दको उत्पत्तिको प्रचलित किंवदन्ती<br>काठमाडौँ उपत्यकाका राज्यहरूको प्राचीन कालराजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक अवस्था<br>विगत एवम् नेपालको ऐतिहासिक सभ्यता                                                 | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३ |
|                          | नेपालको प्राचीन काल        | सामाजिक आर्थिक गतिविधि                                                                                      | गोपाल<br>महिषपाल<br>किरात<br>काठमाडौँ उपत्यकाको प्राचिन विगत र सभ्यता                                                                                                                                                                             | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३ |
| हाम्रा आर्थिक क्रियाकलाप | मौद्रिक कारोबार            | मुद्रा अवधारणा कार्यहरू<br>महत्व<br>व्यावहारिक प्रयोग                                                       | मौद्रिक कारोबार अवधारणा<br>मौद्रिक कारोबारको व्यावहारिक प्रयोग                                                                                                                                                                                    | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३ |
|                          | नेपालका वित्तीय संस्था     | परिचय<br>यिनीहरूबाट प्राप्त गर्न सकिने सेवाहरू                                                              | नेपालका वित्तीय संस्था वित्तीय संस्था कार्यहरू<br>नेपालका वित्तीय संस्थाको परिचय कार्यहरू<br>यी वित्तीय संस्थाहरूबाट प्राप्त गर्ने सेवाहरू                                                                                                        | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३ |
| हाम्रो पृथ्वी            | पृथ्वीका दैनिक र           | स्थानको समयमा भिन्नता<br>तापक्रम र चापको वितरणमा                                                            | पृथ्वीको भुकाव (६६.५ डिग्री)<br>पृथ्वीको गतिको अवधारणा                                                                                                                                                                                            | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया                                                                                                                                       | ४ |

|                                        |                                           |                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                  |    |
|----------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
|                                        | वार्षिक गतिका प्रभावहरू                   | भिन्नता सूर्य ग्रहण र चन्द्र ग्रहण                                                    | पृथ्वीको दैनिक र वार्षिक गति ऋतु परिवर्तनको अवधारणा पृथ्वीको अक्ष तथा कक्षीय भूमध्यरेखा र प्रमुख मध्याह्न रेखाका अक्षीय भुकावसँग सूर्यको सम्बन्ध नेपालको अवस्थिति पहिचान नेपालको अवस्थितिमा दिन र रातको अवधारणा                                                                                             | कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू                            |    |
|                                        | नक्सा कार्य                               | नक्सा उतार्ने विधि र तरिका नक्सा सम्बन्धी आधुनिक व्यावहारिक प्रविधिहरू                | विभिन्न किसिमका नक्सा उतार्ने विधि नेपाल तथा विश्वको नक्सामा विभिन्न तथ्यहरू उपयुक्त सङ्केत सहित भर्ने आधुनिक व्यावहारिक प्रविधिहरू नक्साका विधिहरूको परिचय विधिको व्यावहारिक उपयोगिता भौगोलिक तथ्यहरू जस्तै हिमाल, नदी, ताल, मठमन्दिर, प्राकृतिक सम्पदा, राष्ट्रिय निकुञ्ज, कृषि उत्पादन क्षेत्र आदि भर्ने | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३  |
| जनसङ्ख्या र यसको व्यवस्थापन            | जनसाङ्ख्यिक परिवर्तनका निर्धारक तत्वहरू   | जन्म मृत्यु बसाइँसराइ जन्म, मृत्यु र बसाइँसराइको मापन जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने समय | जनसाङ्ख्यिक परिवर्तन निर्धारक तत्वहरू जन्म, मृत्यु र बसाइँ सराइका दर गणना गर्ने सूत्रहरूको प्रयोग गरी अभ्यास जनसाङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने समय गणना                                                                                                                                                          | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३  |
| हाम्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग | विभिन्न कुटनीतिक नियोगहरू र यसका कार्यहरू | राजदूतावास महावाणिज्य दूतावास संयुक्त राष्ट्रसंघ स्थायी नियोग काउन्सिलर कार्यालय      | कुटनीतिक सम्बन्ध स्थापना भएका मुलुक कुटनीतिक नियोगमार्फत भए गरेका कार्य वा सहयोगहरूको सूची कुटनीतिक नियोग र नेपालसँगको सम्बन्ध कुटनीतिक सम्बन्ध र द्विपक्षीय सम्बन्ध नियोगको भूमिका आवश्यक पर्ने क्षेत्रहरू                                                                                                 | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३  |
|                                        |                                           |                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | जम्मा                                                                                                                                                            | ५६ |
|                                        |                                           |                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | जम्मा कार्य दिन                                                                                                                                                  | ६० |
|                                        |                                           |                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | पुनरावृत्ति                                                                                                                                                      | ४  |

| अध्ययनको क्षेत्र               | पाठ                                            | अध्ययन विषयवस्तु                                                                                                                                                           | अध्ययन अध्यापन प्रक्रिया                                                                                                                                                                                                                                                                          | पाठ्य सामाग्रीको प्रयोग                                                                                                                                                               | कार्य घण्टी |
|--------------------------------|------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| हामी र हाम्रो समाज             | आफू बसेको प्रदेश                               | परिचय<br>संरचना<br>कार्य<br>आफू बसेको प्रदेशको भौगोलिक अवस्थिति, सामाजिक र साँस्कृतिक रहनसहन आर्थिक अवस्था                                                                 | आफू बसेको प्रदेश<br>परिचय<br>संरचना र कार्य<br>आफू बसेको प्रदेशको भौगोलिक अवस्थिति, सामाजिक साँस्कृतिक रहनसहन आर्थिक अवस्था                                                                                                                                                                       | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |
| हाम्रा सामाजिक मूल्य मान्यता   | नेपालमा प्रचलित सामाजिक तथा धार्मिक क्रियाकलाप | जातिगत परम्परा र संस्कार<br>जन्म संस्कार<br>विवाह संस्कार<br>मृत्यु संस्कार<br>धार्मिक एवम् साँस्कृतिक क्रियाकलाप                                                          | समुदायमा प्रचलित सामाजिक तथा धार्मिक परम्पराहरू<br>नेपालमा प्रचलित धार्मिक परम्परा<br>नेपालमा प्रचलित सामाजिक तथा धार्मिक परम्परा सम्बन्धमा नजिकका धार्मिक स्थल वा समुदायमा अवलोकन भ्रमण र प्रतिवेदन लेखन<br>नेपालका सिमान्तकृत र लोपोन्मुख जातिहरूको परम्परा र संस्कारहरू                        | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |
|                                | नेपालमा विविधता                                | विविधताको सम्मान<br>एकता<br>सामाजिक सद्भाव<br>सहिष्णुता<br>भौगोलिक<br>धार्मिक, भाषिक, साँस्कृतिक, जातीय, वर्गीय, क्षेत्रीय, लिङ्ग, अपाङ्गता, पेशा व्यवसाय, खानपान, अभिरुचि | विविधतामा एकता<br>एकता नै बल हो<br>जात, धर्म, भाषा, वर्ग, लिङ्ग, अपाङ्गता भए पनि सबैबिचको एकता,<br>भाइचारा र सहअस्तित्वपरिचय र महत्व नेपाली समाजको समृद्धि र विकास सम्भावना सामाजिक सद्भाव र सहिष्णुता धर्म, भाषा, पहिरन, संस्कार आदिको सम्मान, सहयोग र समभाव फरक चाडपर्व मान्नेहरूबिच अभिप्रेरणा | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |
| नागरिक चेतना, कर्तव्य र अधिकार | न्यायपालिका                                    | परिचय<br>गठन प्रक्रिया<br>कार्यहरू<br>जिल्ला अदालत<br>उच्च अदालत सर्वोच्च अदालत                                                                                            | न्यायपालिकाको छोटो परिचय<br>जिल्ला अदालत, उच्च अदालत र सर्वोच्च अदालतको गठन प्रक्रिया<br>संवैधानिक प्रावधान<br>न्यायपालिकाले गर्ने कार्यहरू<br>स्थानीय तहमा रहने न्यायीक समितिका कार्यहरू                                                                                                         | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |
|                                | समावेशीकरण                                     | विभेद तथा बहिष्करणका स्वरूप<br>जातीय<br>लैङ्गिक<br>वर्गीय<br>अपाङ्गता<br>भाषिक तथा साँस्कृतिक<br>समावेशीकरणको अवधारणा<br>समावेशीकरणको आवश्यकता                             | स्थानीयस्तरमा विभेद र बहिष्करणका विरुद्ध व्यक्ति तथा संस्थाको योगदान<br>समावेशीकरणको अवधारणा<br>सकारात्मक विभेदको सामान्य अवधारणा<br>समावेशीकरणको परिचय<br>आवश्यकता<br>महत्व                                                                                                                      | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |
| सामाजिक समस्या र समाधान        | सामाजिक समस्या र विकृति हटाउने उपायहरू         | जनचेतना<br>मितव्ययीता<br>आत्म अनुशासनको पालना<br>व्यावहारिक शिक्षामा जोड<br>असल संगत<br>सदाचार<br>कानूनको परिपालना                                                         | सामाजिक समस्या र विकृति<br>विरुद्धका सामाजिक अभियान<br>जिम्मेवारी बोध<br>सामाजिक समस्या र विकृतिको समाधानमा महत्व<br>मितव्ययी बन्न, आत्म अनुशासनको पालन गर्न<br>असल साथीहरूको सङ्गत<br>कानूनको परिपालनाका निम्ति स्थानीय प्रशासनको भूमिका                                                         | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |

|                             |                                 |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                  |   |
|-----------------------------|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| हाम्रो विगत                 | लोकतान्त्रिक गणतन्त्र           | लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको विकास, सम्भावना, चुनौती                                                                                                 | लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको विकास इतिहासदेखि वर्तमानसम्म लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको सम्भावना चुनौती                                                                                                                                                                                                               | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४ |
| हाम्रा आर्थिक क्रियाकलाप    | नेपालको पर्यटन व्यवसाय / उद्योग | परिचय वर्तमान अवस्था महत्व रोजगार प्रवर्धन                                                                                                      | पर्यटन उद्योगको वर्तमान अवस्था महत्व पर्यटन व्यवसाय र रोजगारी सिर्जना प्रवर्धन पर्यटन व्यवसाय गर्नका उत्प्रेरणा                                                                                                                                                                                            | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४ |
|                             | नेपालको वैदेशिक व्यापार         | परिचय महत्व वर्तमान अवस्था प्रवर्धनका उपायहरू                                                                                                   | नेपालको वैदेशिक व्यापारको परिचय, महत्व नेपालमा वैदेशिक व्यापारका चुनौतीहरू प्रवर्धनका उपायहरू                                                                                                                                                                                                              | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३ |
| हाम्रो पृथ्वी               | मौसम र हावापानी                 | परिचय मौसम र हावापानीमा फरक हावापानीमा परिवर्तन ल्याउने तत्वहरू अक्षांश उचाइ सामुद्रिक दूरता जमिनको ढाल सामुद्रिक धार वनजङ्गल माटो स्थानीय तत्व | मौसम र हावापानीबिचको फरक हावापानीलाई प्रभाव पार्ने तत्वहरू सम्बन्ध सूची सामान्य वर्णन आफू रहेको स्थानको एक हप्ताको मौसमी अवस्थाको अभिलेख राखी ग्राफ लाइन (रेखा चित्रमा) बनाउने                                                                                                                             | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३ |
|                             | जलवायु परिवर्तन                 | परिचय नेपालमा सिर्जित समस्याहरू न्यूनीकरणका उपायहरू                                                                                             | जलवायु परिवर्तनको परिचय जलवायु परिवर्तनबाट सिर्जित समस्या समूहमा सूची निर्माण                                                                                                                                                                                                                              | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३ |
|                             | नक्सा कार्य                     | नक्सा उतार्ने विधि/तरिका नक्सासम्बन्धी आधुनिक व्यावहारिक प्रविधिहरू                                                                             | विभिन्न किसिमका नक्सा उतार्ने विधि नेपाल तथा विश्वको नक्सामा विभिन्न तथ्यहरू उपयुक्त सङ्केत सहित भर्ने आधुनिक व्यावहारिक प्रविधिहरू नक्साका विधिहरूको परिचय विधिको व्यावहारिक उपयोगिता भौगोलिक तथ्यहरू जस्तै हिमाल, नदी, ताल, मठमन्दिर, प्राकृतिक सम्पदा, राष्ट्रिय निकुञ्ज, कृषि उत्पादन क्षेत्रआदि भर्ने | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | २ |
| जनसङ्ख्या र यसको व्यवस्थापन | नेपालको जनसङ्ख्या               | जनसङ्ख्याको बनोट साक्षरता पेशा ग्रामीण तथा सहरी जनसङ्ख्या जनसङ्ख्याको बनोट                                                                      | समुदायको जनसङ्ख्याको साक्षरता पेशाको तथ्याङ्क सङ्कलन जनसङ्ख्याको बनोटको अवधारणा जनगणनाको पछिल्ला दुईवटा जनगणनाका तथ्याङ्कको आधारमा साक्षरता, पेशा, ग्रामीण तथा सहरी                                                                                                                                        | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू                                                | ३ |

|                                        |          | अनुसार सामाजिक र आर्थिक जनजीवन            | क्षेत्रको तथ्याङ्क सङ्कलन सामाजिक आर्थिक जनजीवनमा पार्ने प्रभाव                                                                       | तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू                                                                                                                   |    |
|----------------------------------------|----------|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| हाम्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग | विमस्टेक | परिचय महत्व नेपालले प्राप्त गरेका उपलब्धि | विमस्टेकमा पर्ने देशहरूको सूची विमस्टेकका सदस्य राष्ट्र भएको नक्सा, अन्तरक्रिया, व्याख्यान, विमस्टेकबाट नेपालले प्राप्त गरेका उपलब्धि | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३  |
|                                        |          |                                           |                                                                                                                                       | जम्मा                                                                                                                                                            | ४९ |
|                                        |          |                                           |                                                                                                                                       | जम्मा कार्य दिन                                                                                                                                                  | ५२ |
|                                        |          |                                           |                                                                                                                                       | पुनरावृत्ति                                                                                                                                                      | ३  |

| अध्ययनको क्षेत्र               | पाठ                                                                  | अध्ययन विषयवस्तु                                                                                    | अध्ययन अध्यापन प्रक्रिया                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | पाठ्य सामाग्रीको प्रयोग                                                                                                                                                            | कार्य घण्टी |
|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| हामी र हाम्रो समाज             | आफ्नो प्रदेशमा रहेका प्रमुख विकास कार्यक्रम                          | आयोजना नाम<br>परिचय<br>महत्व<br>विशेषता<br>त्यसले पार्ने प्रभाव                                     | सञ्चालित राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाहरू<br>प्रदेश स्तरित मुख्य मुख्य विकास आयोजनाहरू<br>सञ्चालित आयोजना वा कार्यक्रमको वर्तमान अवस्थाको देश विकासमा आयोजनाको आवश्यकता, महत्व, प्रभाव                                                                                                                                                                                                        | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४           |
| हाम्रा सामाजिक मूल्य मान्यता   | नेपालको राष्ट्रिय सम्पदाहरू                                          | राष्ट्रिय सम्पदाहरूको पहिचान<br>राष्ट्रिय सम्पदाहरूको संरक्षण संवर्धन                               | राष्ट्रिय सम्पदाको परिचय दिने<br>नेपालका राष्ट्रिय सम्पदाहरू<br>विश्व सम्पदा सूचिमा सूचिकृत राष्ट्रिय सम्पदाहरूको सूची<br>राष्ट्रिय सम्पदाको महत्व<br>राष्ट्रिय सम्पदाहरूको संरक्षणका उपायहरू<br>राष्ट्रिय सम्पदाको संरक्षणमा सरोकारवालाको भूमिका<br>राष्ट्रिय सम्पदासँग सम्बन्धित समाचार, सम्पादकीय र लेखहरू<br>सङ्कलन तथा लेखन<br>स्थानीय सम्पदाहरूको अवलोकन भ्रमण तथा प्रतिवेदन तयार | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ५           |
|                                | अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्वहरू                                        | हेनरी ड्युना<br>मदर टेरेसा                                                                          | जीवनी प्रस्तुति<br>मानवीय मूल्य र सामाजिक सेवामा पुऱ्याएका अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्वको योगदान<br>अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्वको जीवन ( बायोग्राफी) तयार<br>अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्वको कामबाट विद्यार्थीले प्राप्त गरेको प्रेरणा                                                                                                                                                        | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३           |
| नागरिक चेतना, कर्तव्य र अधिकार | लोकतान्त्रिक गणतन्त्र                                                | परिचय<br>लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा नागरिकको भूमिका                                                    | लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको अर्थ<br>अवधारणा बताउने<br>लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा नागरिकको भूमिका                                                                                                                                                                                                                                                                                               | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ५           |
| सामाजिक समस्या र समाधान        | सामाजिक समस्या र विकृति समाधानमा अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घसंस्थाको भूमिका | सामाजिक समस्या र विकृतिको समाधानमा संलग्न विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घसंस्थाको सूची                 | भूमिकाको खोजी<br>सामाजिक समस्या समाधानमा पुऱ्याएको योगदान                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ५           |
| हाम्रो विगत                    | हाम्रा वीर सहिदहरूको परिचय र योगदान                                  | सहिदहरूको फोटो<br>लखन थापा<br>गङ्गालाल श्रेष्ठ<br>दशरथ चन्द<br>शुक्रराज शास्त्री<br>धर्मभक्त माथेमा | छोटो परिचय<br>योगदान<br>नेपालले सिक्नु पर्ने कुराहरू                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ६           |
|                                | मानव सभ्यता                                                          | परिचय<br>युनानी (ग्रेस र रोम) सभ्यता<br>सिन्धु घाँटीको सभ्यता<br>परिचय र प्रभाव                     | परिचय<br>मानव सभ्यताको विकासक्रम<br>ऐतिहासिक महत्व प्रभाव<br>सिन्धु उपत्यकाका मोहनजोदरो र हराप्पा                                                                                                                                                                                                                                                                                       | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया                                                                                                | ३           |

|                                        |                                                        |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                       |   |
|----------------------------------------|--------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|                                        |                                                        |                                                                                                                                                 | सिन्धु उपत्यका सभ्यताले मानव जीवनमा प्रभाव<br>युनानी (ग्रीस र रोम) सभ्यताको परिचय<br>युनानी सभ्यताको मानव जीवनमा प्रभाव                                                                                                                                                                                                       | फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू                                                                                           |   |
| हाम्रो आर्थिक क्रियाकलाप               | वैदेशिक रोजगारी                                        | परिचय<br>महत्व<br>चुनौती<br>अवसर                                                                                                                | वैदेशिक रोजगारीको परिचय<br>वैदेशिक रोजगारको महत्व<br>वर्तमान अवस्था<br>अवसर<br>चुनौती                                                                                                                                                                                                                                         | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ५ |
| हाम्रो पृथ्वी                          | जलवायु परिवर्तन                                        | परिचय<br>नेपालमा सिर्जित समस्याहरू<br>न्यूनिकरणका उपाहरू                                                                                        | जलवायु परिवर्तनको परिचय<br>जलवायु परिवर्तनबाट सिर्जित समस्या<br>समूहमा सूची निर्माण                                                                                                                                                                                                                                           | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४ |
|                                        | नेपालका छिमेकी देशहरू ,<br>सार्क<br>रास्ट्रहरू र नेपाल | भारत<br>चीन<br>सार्क राष्ट्रका अन्य मुलुकहरू<br>पञ्चशिलका सिद्धान्त<br>छिमेकी राष्ट्रहरूसँग<br>नेपालको सम्बन्ध                                  | अन्तर्राष्ट्रिय सिमानाहरू खोजी<br>भारत र चीनको अवस्थिति<br>सिमाना, भौगोलिक अवस्था<br>सार्क राष्ट्रका अन्य मुलुकहरूको सामान्य परिचय<br>सार्कका अन्य मुलुक र नेपालको सम्बन्ध                                                                                                                                                    | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ५ |
|                                        | नक्सा कार्य                                            | नक्सा उतार्ने विधि/तरिका<br>नक्सासम्बन्धी आधुनिक<br>व्यावहारिक प्रविधिहरू                                                                       | विभिन्न किसिमका नक्सा उतार्ने विधि<br>नेपाल तथा विश्वको नक्सामा विभिन्न तथ्यहरू<br>उपयुक्त सङ्केत सहित भर्ने<br>आधुनिक व्यावहारिक प्रविधिहरू<br>नक्साका विधिहरूको परिचय<br>विधिको व्यावहारिक उपयोगिता<br>भौगोलिक तथ्यहरू जस्तै हिमाल, नदी, ताल, मठमन्दिर, प्राकृतिक सम्पदा, राष्ट्रिय निकुञ्ज, कृषि उत्पादन क्षेत्र आदि भर्ने | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४ |
|                                        | विपद् र विपद् व्यवस्थापन                               | नेपालमा घट्ने विपद्का घटनाहरू<br>जोखिमको न्यूनीकरणका उपायहरू<br>विपद् व्यवस्थापन रेडक्रस<br>विपद् व्यवस्थापनमा प्रदेश सरकार सङ्घसंस्थाको भूमिका | नेपालमा घट्ने विपद्का घटनाहरू<br>जोखिमको न्यूनीकरणका उपायहरू<br>विपद्का विभिन्न अवस्था<br>विपद् पूर्ववस्था<br>विपद्को अवस्था<br>विपत्पछिको अवस्था<br>व्यवस्थापनमा प्रदेश सङ्घसंस्थाहरू<br>विपत्ले पारेको प्रभाव<br>सम्भव भएसम्म प्रभावितका अनुभव<br>विपत्सँग सम्बन्धित आफ्नो अनुभव                                            | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३ |
| जनसङ्ख्या र यसको व्यवस्थापन            | नेपालको जनसङ्ख्याको वितरण र जनघत्व                     | भौगोलिक प्रदेश:<br>हिमाल<br>पहाड<br>उपत्यका<br>भित्री मधेश<br>तराई<br>प्रादेशिक तह: सात प्रदेश                                                  | तथ्याङ्कका आधारमा नेपालको जनसङ्ख्या<br>भौगोलिक प्रादेशिक वितरण<br>जनघत्व<br>जनसङ्ख्याको वितरण<br>जनघनत्वलाई प्रभाव पार्ने तत्वहरू                                                                                                                                                                                             | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४ |
| हाम्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग | संयुक्त राष्ट्रसंघ                                     | परिचय<br>संयुक्त राष्ट्रसंघका अङ्गहरू                                                                                                           | संयुक्त राष्ट्रसंघको परिचय<br>लोगो                                                                                                                                                                                                                                                                                            | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण                                                                                                                                            | ५ |

|  |             |                                                                                               |                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                       |    |
|--|-------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
|  |             | नेपालबिचको सम्बन्ध र सहयोग                                                                    | बडापत्र<br>संयुक्त राष्ट्रसंघले नेपालमा गरेका सहयोग<br>सहयोगको सूची<br>नेपालले संयुक्त राष्ट्रसंघमा पुर्‍याएको योगदान | चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू                                               |    |
|  | साइबर अपराध | साइबर अपराधको परिचय<br>नेपालमा साइबर अपराध<br>साइबर अपराध विरुद्धको सचेतना<br>कानुनी व्यवस्था | नेपालमा साइबर अपराधका घटनाहरू<br>कानुनी व्यवस्थाको सूची<br>साइबर अपराध विरुद्धको सचेतना                               | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३  |
|  |             |                                                                                               |                                                                                                                       | जम्मा                                                                                                                                                                                 | ६४ |
|  |             |                                                                                               |                                                                                                                       | जम्मा कार्य दिन                                                                                                                                                                       | ६९ |
|  |             |                                                                                               |                                                                                                                       | पुनरावृत्ति                                                                                                                                                                           | ५  |



## आधारभूत तह परीक्षा (BLE Pre-Board Examination)

पूर्णाङ्क: ५०

| अध्ययनको क्षेत्र             | पाठ                                               | अध्ययन विषयवस्तु                                                                                                                                                                | अध्ययन अध्यापन प्रक्रिया                                                                                                                                                                                                                                                        | पाठ्य सामाग्रीको प्रयोग                                                                                                                                                               | कार्य घण्टी          |
|------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| हामी र हाम्रो समाज           | विकासको अवधारणा                                   | परिचय<br>आवश्यकता<br>महत्व<br>विकासको अवस्था ( विकसित, विकासोन्मुख र अल्पविकसित)<br>नेपालमा विकासका सम्भावनाहरू (जस्तै: प्राकृतिक स्रोत साधन, मानवीय स्रोत आदि)                 | विकासको चरणबद्ध अवस्था<br>विकासको परिचय र आवश्यकता<br>विकासका विभिन्न अवस्थाहरू<br>विकसित, विकासोन्मुख, र अल्पविकसित देशहरू परिचय र विपेशता<br>नेपालको वर्तमान अवस्था<br>नेपालको विकासमा प्राकृतिक र मानवीय स्रोत<br>साधनको प्रयोगको अवस्था सम्भावना                            | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३<br>पुनरा<br>वृत्ति |
|                              | विकासको पूर्वाधार<br>खानेपानी<br>ऊर्जा<br>जनशक्ति | परिचय<br>महत्व<br>प्रयोगको अवस्था<br>वर्तमान अवस्था                                                                                                                             | विकासको पूर्वाधारका रूपमा<br>खानेपानी<br>ऊर्जा<br>जनशक्तिको महत्व<br>खानेपानीको महत्व सम्बन्धमा<br>अनुभव सङ्कलन<br>ऊर्जा र ऊर्जा बचतमा हाम्रो भूमिका<br>जनशक्तिको परिचय प्रकार महत्व<br>एवम् विकासमा देखिएका समस्या र समाधानका उपायहरू                                          | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|                              | सङ्घीय राज्यको अवधारणा                            | परिचय<br>आवश्यकता<br>महत्व<br>सामाजिक विविधताको सम्मान, सन्तुलित<br>समानुपातिक विकास<br>सामाजिक न्याय<br>अवसरको न्यायोचित वितरण<br>स्थानीय<br>प्रादेशिक<br>सङ्घीय सरकारको परिचय | विकासको अवधारणा<br>नेपालमा सङ्घीय राज्यको अवधारणा<br>आवश्यकता<br>महत्व<br>सात प्रदेशमा विभाजित नेपालको नक्सा तथा विभिन्न विशेषताहरू<br>राज्यको स्वरूपलाई स्थानीय, प्रादेशिक र सङ्घीय ढाँचामा विभाजन र सङ्क्षिप्त परिचय<br>स्थानीय, प्रादेशिक र सङ्घीय सरकारको अधिकारको बाँडफाँड | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|                              | आफू बसेको प्रदेश                                  | परिचय<br>संरचना<br>कार्य<br>आफू बसेको प्रदेशको भौगोलिक अवस्थिति, सामाजिक र साँस्कृतिक रहनसहन आर्थिक अवस्था                                                                      | आफू बसेको प्रदेश<br>परिचय<br>संरचना र कार्य<br>आफू बसेको प्रदेशको भौगोलिक अवस्थिति, सामाजिक साँस्कृतिक रहनसहन आर्थिक अवस्था                                                                                                                                                     | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|                              | आफ्नो प्रदेशमा रहेका प्रमुख विकास कार्यक्रम       | आयोजना नाम<br>परिचय<br>महत्व<br>विशेषता<br>त्यसले पार्ने प्रभाव                                                                                                                 | सञ्चालित राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाहरू<br>प्रदेश स्तरित मुख्य मुख्य विकास आयोजनाहरू<br>सञ्चालित आयोजना वा कार्यक्रमको वर्तमान अवस्थाको देश विकासमा आयोजनाको आवश्यकता, महत्व, प्रभाव                                                                                                | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
| हाम्रा सामाजिक मूल्य मान्यता | न्याय, शान्ति र अहिंसाको पालना                    | न्यायिक व्यवहार र यसको पालना<br>मानसिक शान्तिको अभ्यास<br>शान्त र संयमित व्यवहार साथी, परिवार र समुदायमा उत्पन्न विवादको शान्तिपूर्ण समाधान<br>वचन र कर्मबाट                    | शान्तिको महत्व<br>उपदेशात्मक सक्तिहरू सुनाउने<br>मानसिक शान्तिको अवधारणा<br>हिंसाको कारणले समाजमा उत्पन्न विकृतिहरू अहिंसाभावको उद्बोधन<br>शान्ति र मेलमिलाप भएको कुनै घटना अध्ययन कारणहरू<br>बोली वचन र व्यवहारको प्रदर्शन                                                     | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३<br>पुनरा<br>वृत्ति |

|  |                                                            |                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                       |                 |
|--|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
|  |                                                            | परपीडनको निवारण<br>प्राणीलाई कष्टबाट मुक्ति<br>अरुको ईप्ष्या नगर्ने<br>अहित नसोच्ने बानिको<br>विकास                                                                                    | जीवजनावरलाई पनि माया, संरक्षण<br>गर्ने उपाय<br>अरुको ईप्ष्या र डाहा गर्दाका<br>हानीहरू<br>राम्रा कामको अनुसरण गरेमा<br>जीवन सुखी हुने र खुसी प्राप्त गर्ने<br>आधार<br>सहयोग र सहकार्यको महत्व                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                       |                 |
|  | नेपालमा<br>प्रचलित<br>सामाजिक<br>परम्परा र<br>प्रचलन       | गुठी,<br>भेजा,<br>पर्मा,<br>पैचो,<br>ढिकुर,<br>बडघर,<br>माइजन,<br>रोधी                                                                                                                 | समुदायमा प्रचलित केही सामाजिक<br>प्रचलनहरू प्रचलनका सम्बन्धमा<br>संवाद<br>समुदायमा प्रचलित सामाजिक<br>प्रचलनको सूची परिचय र महत्व<br>सामाजिक परम्परा र प्रचलनका<br>सम्बन्ध<br>परम्परा र प्रचलन अपनाउने<br>समुदाय, स्थान र गरिने कार्यहरू                                                                                                                                                               | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                 |
|  | नेपालमा<br>प्रचलित<br>सामाजिक<br>तथा धार्मिक<br>क्रियाकलाप | जातिगत परम्परा र संस्कार<br>जन्म संस्कार<br>विवाह संस्कार<br>मृत्यु संस्कार<br>धार्मिक एवम् साँस्कृतिक<br>क्रियाकलाप                                                                   | समुदायमा प्रचलित सामाजिक तथा<br>धार्मिक परम्पराहरू<br>नेपालमा प्रचलित धार्मिक परम्परा<br>नेपालमा प्रचलित सामाजिक तथा<br>धार्मिक परम्परा सम्बन्धमा<br>नजिकका धार्मिक स्थल वा<br>समुदायमा अवलोकन भ्रमण र<br>प्रतिवेदन लेखन<br>नेपालका सिमान्तकृत र लोपोन्मुख<br>जातिहरूको परम्परा र संस्कारहरू                                                                                                           | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                 |
|  | नेपालमा<br>विविधता                                         | विविधताको सम्मान<br>एकता<br>सामाजिक सद्भाव<br>सहिष्णुता<br>भौगोलिक<br>धार्मिक, भाषिक, साँस्कृतिक,<br>जातीय, वर्गीय, क्षेत्रीय,<br>लिङ्ग, अपाङ्गता, पेशा<br>व्यवसाय, खानपान,<br>अभिरुचि | विविधतामा एकता<br>एकता नै बल हो<br>जात, धर्म, भाषा, वर्ग, लिङ्ग,<br>अपाङ्गता भए पनि सवैविचको<br>एकता,<br>भाइचारा र सहअस्तित्वपरिचय र<br>महत्व नेपाली समाजको समृद्धि र<br>विकास सम्भावना सामाजिक<br>सद्भाव र सहिष्णुता धर्म, भाषा,<br>पहिरन, संस्कार आदिको सम्मान,<br>सहयोग र समभाव फरक चाडपर्व<br>मान्नेहरूविच अभिप्रेरणा                                                                              | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                 |
|  | नेपालको<br>राष्ट्रिय<br>सम्पदाहरू                          | राष्ट्रिय सम्पदाहरूको<br>पहिचान<br>राष्ट्रिय सम्पदाहरूको<br>संरक्षण संवर्धन                                                                                                            | राष्ट्रिय सम्पदाको परिचय दिने<br>नेपालका राष्ट्रिय सम्पदाहरू<br>विश्व सम्पदा सूचिमा सूचिकृत<br>राष्ट्रिय सम्पदाहरूको सूची<br>राष्ट्रिय सम्पदाको महत्व<br>राष्ट्रिय सम्पदाहरूको संरक्षणका<br>उपायहरू<br>राष्ट्रिय सम्पदाको संरक्षणमा<br>सरोकारवालाको भूमिका<br>राष्ट्रिय सम्पदासँग सम्बन्धित<br>समाचार, सम्पादकीय र लेखहरू<br>सङ्कलन तथा लेखन<br>स्थानीय सम्पदाहरूको अवलोकन<br>भ्रमण तथा प्रतिवेदन तयार | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                 |
|  | अन्तर्राष्ट्रिय<br>व्यक्तित्वहरू                           | हेनरी ड्युना<br>मदर टेरेसा                                                                                                                                                             | जीवनी प्रस्तुति<br>मानवीय मूल्य र सामाजिक सेवामा<br>पुन्याएका अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्वको<br>योगदान<br>अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्वको जीवन ( बायोग्राफी) तयार<br>अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्वको कामबाट<br>विद्यार्थीले प्राप्त गरेको प्रेरणा                                                                                                                                                              | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | पुनरा<br>वृत्ति |
|  | स्काउट                                                     | स्काउटको भूमिका                                                                                                                                                                        | स्काउटका गतिविधिहरू सञ्चालन                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया                                                                                                                                                            | २               |

|                                   |                                  |                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                       |                      |
|-----------------------------------|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
|                                   |                                  | चरित्र निर्माण र अन्य अभ्यास                                                                                                                         | गतिविधिहरूको अवलोकन<br>पृष्ठपोषण<br>मार्गदर्शन<br>स्काउटले चरित्र निर्माणमा खेलेको<br>भूमिका विद्यार्थीहरूलाई स्काउटका<br>गतिविधिमा संलग्न                                                      | कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू                               |                      |
| नागरिक चेतना,<br>कर्तव्य र अधिकार | संघीय<br>व्यवस्थापिका            | संविधानको परिचय<br>संविधान र सङ्घीय संसद<br>सङ्घीय संसदको भूमिका<br>एवम् कार्यहरू<br>सङ्घीय संसदका दुवै<br>सदनको गठन प्रक्रिया                       | नेपालको संविधान<br>संविधानको सामान्य परिचय<br>सङ्घीय संसदको संविधान र कानून<br>निर्माण प्रक्रिया<br>सङ्घीय संसदका दुवै सदनको गठन<br>प्रक्रिया                                                   | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | २<br>पुनरा<br>वृत्ति |
|                                   | संघीय<br>सरकार वा<br>कार्यपालिका | सङ्घीय सरकारको परिचय<br>सङ्घीय सरकारको गठन<br>प्रक्रिया<br>सङ्घीय सरकारका कार्यहरू                                                                   | सङ्घीय सरकारको छोटो परिचय<br>सङ्घीय सरकारको गठन प्रक्रिया<br>सङ्घीय सरकारको कार्यहरू                                                                                                            | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|                                   | न्यायपालिका                      | परिचय<br>गठन प्रक्रिया<br>कार्यहरू<br>जिल्ला अदालत<br>उच्च अदालत सर्वोच्च<br>अदालत                                                                   | न्यायपालिकाको छोटो परिचय<br>जिल्ला अदालत, उच्च अदालत र<br>सर्वोच्च अदालतको गठन प्रक्रिया<br>संवैधानिक प्रावधान<br>न्यायपालिकाले गर्ने कार्यहरू<br>स्थानीय तहमा रहने न्यायीक<br>समितिका कार्यहरू | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | पुनरा<br>वृत्ति      |
|                                   | समावेशीकरण                       | विभेद तथा बहिष्करणका<br>स्वरूप<br>जातीय<br>लैङ्गिक<br>वर्गीय<br>अपाङ्गता<br>भाषिक तथा सांस्कृतिक<br>समावेशीकरणको अवधारणा<br>समावेशीकरणको<br>आवश्यकता | स्थानीयस्तरमा विभेद र<br>बहिष्करणका विरुद्ध व्यक्ति तथा<br>संस्थाको योगदान<br>समावेशीकरणको अवधारणा<br>सकारात्मक विभेदको सामान्य<br>अवधारणा<br>समावेशीकरणको परिचय<br>आवश्यकता<br>महत्व           | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|                                   | लोकतान्त्रिक<br>गणतन्त्र         | परिचय<br>लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा<br>नागरिकको भूमिका                                                                                                  | लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको अर्थ<br>अवधारणा बताउने<br>लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा नागरिकको<br>भूमिका                                                                                                    | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|                                   | सेवा प्रवाह र<br>सुशासन          | सेवा प्रवाहको अवधारणा<br>सुशासनको अवधारणा<br>सुशासन<br>सेवा प्रवाहमा राष्ट्रसेवकको<br>भूमिका                                                         | सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रबाट प्रवाह<br>हुने सेवाहरूको सूची<br>सुशासनको परिचय वा सुशासनको<br>अवधारणा<br>सुशासन र सेवा प्रवाहमा राष्ट्रसेवक<br>कर्मचारीको भूमिका                                 | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३                    |
| सामाजिक समस्या<br>र समाधान        | सामाजिक<br>समस्या र<br>विकृतिहरू | देखासिखी र फजुल खर्च<br>बौद्धिक पलायन<br>दाइजो प्रथा<br>लागुपदार्थ दुर्व्यसन<br>भ्रष्टाचार (आर्थिक र नैतिक)                                          | बौद्धिक पलायनको परिचय यसको<br>प्रभाव<br>देखासिखी र फजुल खर्चले समाजमा<br>पारेको प्रभाव<br>निराकरणका लागि भूमिका                                                                                 | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि                                                                                 | २<br>पुनरा<br>वृत्ति |

|             |                                                                      |                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                    |                      |
|-------------|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
|             |                                                                      |                                                                                                                 | सामाजिक समस्या तथा विकृतिहरू<br>दाइजो प्रथा<br>लागुपदार्थ दुर्व्यसन<br>भ्रष्टाचार<br>समाजमा पारेको नकारात्मक प्रभाव<br>रोकथामका उपाय                                                                                                   | अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू                                                                                                       |                      |
|             | सामाजिक समस्या र विकृति हटाउने उपायहरू                               | जनचेतना मितव्ययीता<br>आत्म अनुशासनको पालना<br>व्यावहारिक शिक्षामा जोड<br>असल संगत<br>सदाचार<br>कानूनको परिपालना | सामाजिक समस्या र विकृति विरुद्धका सामाजिक अभियान<br>जिम्मेवारी बोध<br>सामाजिक समस्या र विकृतिको समाधानमा महत्व<br>मितव्ययी बन्न, आत्म अनुशासनको पालन गर्न<br>असल साथीहरूको सङ्गत<br>कानूनको परिपालनाका निम्ति स्थानिय प्रशासनको भूमिका | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|             | सामाजिक समस्या र विकृति समाधानमा अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घसंस्थाको भूमिका | सामाजिक समस्या र विकृतिको समाधानमा संलग्न विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घसंस्थाको सूची                             | भूमिकाको खोजी<br>सामाजिक समस्या समाधानमा पुर्‍याएको योगदान                                                                                                                                                                             | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|             | द्वन्द्व र यसको व्यवस्थापन                                           | समाजमा द्वन्द्व कारण, विश्लेषण र समाधान सञ्चारको भूमिका<br>दोहोरो सञ्चार, वार्ता, मध्यस्थता, सम्झौता            | समाजमा हुने द्वन्द्वका कारणहरूको समाजमा हुने द्वन्द्वका विश्लेषण समाधानका उपायहरू<br>द्वन्द्व समाधानमा सञ्चारको भूमिका<br>दोहोरो सञ्चार, वार्ता र मध्यस्थताको भूमिका                                                                   | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३                    |
| हाम्रो विगत | नेपाल शब्दको उत्पत्ति                                                | नेपाल शब्दको अर्थ<br>उत्पत्ति सम्बन्धी किंवदन्ती                                                                | नेपालको प्राचीन कालखण्डहरूको परिचय<br>नेपाल शब्दको उत्पत्तिको प्रचलित किंवदन्ती<br>काठमाडौँ उपत्यकाका राज्यहरूको प्राचीन कालराजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक अवस्था<br>विगत एवम् नेपालको ऐतिहासिक सभ्यता                                      | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३<br>पुनरा<br>वृत्ति |
|             | नेपालको प्राचीन काल                                                  | सामाजिक आर्थिक गतिविधि                                                                                          | गोपाल<br>महिषपाल<br>किरात<br>काठमाडौँ उपत्यकाको प्राचिन विगत र सभ्यता                                                                                                                                                                  | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|             | लोकतान्त्रिक गणतन्त्र                                                | लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको विकास, सम्भावना, चुनौती                                                                 | लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको विकास इतिहासदेखि वर्तमानसम्म<br>लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको सम्भावना चुनौती                                                                                                                                        | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|             | हाम्रा वीर सहिदहरूको परिचय र योगदान                                  | सहिदहरूको फोटो<br>लखन थापा<br>गङ्गालाल श्रेष्ठ<br>दशरथ चन्द<br>शुक्रराज शास्त्री                                | छोटो परिचय<br>योगदान<br>नेपालले सिक्नु पर्ने कुराहरू                                                                                                                                                                                   | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि                                                                                 |                      |

|                             |                                           |                                                             |                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                       |                      |
|-----------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
|                             |                                           | धर्मभक्त माथेमा                                             |                                                                                                                                                     | अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू                                                                                                          |                      |
|                             | पुनर्जागरण                                | परिचय<br>उपलब्धि                                            | पुनर्जागरणको परिचय<br>पुनर्जागरणको युगका उपलब्धिहरू                                                                                                 | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३                    |
| हाम्रा आर्थिक<br>क्रियाकलाप | मौद्रिक<br>कारोबार                        | मुद्रा अवधारणा<br>कार्यहरू<br>महत्व<br>व्यावहारिक प्रयोग    | मौद्रिक कारोबार<br>अवधारणा<br>मौद्रिक कारोबारको व्यावहारिक<br>प्रयोग                                                                                | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३<br>पुनरा<br>वृत्ति |
|                             | नेपालका<br>वित्तीय संस्था                 | परिचय<br>यिनीहरूबाट प्राप्त गर्न<br>सकिने सेवाहरू           | नेपालका वित्तीय संस्था<br>वित्तीय संस्था कार्यहरू<br>नेपालका वित्तीय संस्थाको परिचय<br>कार्यहरू<br>यी वित्तीय संस्थाहरूबाट प्राप्त गर्ने<br>सेवाहरू | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|                             | नेपालको<br>पर्यटन<br>व्यवसाय / उ<br>द्योग | परिचय<br>वर्तमान अवस्था<br>महत्व<br>रोजगार प्रवर्धन         | पर्यटन उद्योगको वर्तमान अवस्था<br>महत्व<br>पर्यटन व्यवसाय र रोजगारी सिर्जना<br>प्रवर्धन<br>पर्यटन व्यवसाय गर्नका उत्प्रेरणा                         | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|                             | नेपालको<br>वैदेशिक<br>व्यापार             | परिचय<br>महत्व<br>वर्तमान अवस्था<br>प्रवर्धनका उपायहरू      | नेपालको वैदेशिक व्यापारको<br>परिचय, महत्व<br>नेपालमा वैदेशिक व्यापारका<br>चुनौतीहरू प्रवर्धनका उपायहरू                                              | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|                             | वैदेशिक<br>रोजगारी                        | परिचय<br>महत्व<br>चुनौती<br>अवसर                            | वैदेशिक रोजगारीको परिचय<br>वैदेशिक रोजगारको महत्व<br>वर्तमान अवस्था<br>अवसर<br>चुनौती                                                               | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |                      |
|                             | सरकारी आय                                 | परिचय<br>स्रोतहरू<br>कर र गैरकर आय                          | सरकारी आयको अवधारणा<br>स्रोतहरू<br>कर<br>गैरकर आय                                                                                                   | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड<br>मल्टी मिडिया<br>फोटोहरू आदि<br>अभ्यासका लागि प्रश्नहरू<br>तालिका तथा तथ्य<br>प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३                    |
| हाम्रो पृथ्वी               | पृथ्वीका<br>दैनिक र<br>वार्षिक            | स्थानको समयमा भिन्नता<br>तापक्रम र चापको<br>वितरणमा भिन्नता | पृथ्वीको भुकाव (६६.५ डिग्री)<br>पृथ्वीको गतिको अवधारणा<br>पृथ्वीको दैनिक र वार्षिक गति                                                              | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया<br>कक्षा शिक्षण<br>चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड                                                                                                                |                      |

|                             |                                           |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                  |               |
|-----------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
|                             | गतिका प्रभावहरू                           | सूर्य ग्रहण र चन्द्र ग्रहण                                                                                                                      | ऋतु परिवर्तनको अवधारणा पृथ्वीको अक्ष तथा कक्षीय भूमध्यरेखा र प्रमुख मध्याह्न रेखाका अक्षीय झुकावसँग सूर्यको सम्बन्ध नेपालको अवस्थिति पहिचान नेपालको अवस्थितिमा दिन र रातको अवधारणा                                                                                                                                                    | मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू                                                                  |               |
|                             | मौसम र हावापानी                           | परिचय मौसम र हावापानीमा फरक हावापानीमा परिवर्तन ल्याउने तत्वहरू अक्षांश उचाइ सामुद्रिक दूरता जमिनको ढाल सामुद्रिक धार वनजङ्गल माटो स्थानीय तत्व | मौसम र हावापानीविचको फरक हावापानीलाई प्रभाव पार्ने तत्वहरू सम्बन्ध सूची सामान्य वर्णन आफू रहेको स्थानको एक हप्ताको मौसमी अवस्थाको अभिलेख राखी ग्राफ लाइन (रेखा चित्रमा) बनाउने                                                                                                                                                        | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |               |
|                             | जलवायु परिवर्तन                           | परिचय नेपालमा सिर्सित समस्याहरू न्यूनिकरणका उपाहरू                                                                                              | जलवायु परिवर्तनको परिचय जलवायु परिवर्तनबाट सिर्जित समस्या समूहमा सूची निर्माण                                                                                                                                                                                                                                                         | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |               |
|                             | नेपालका छिमेकी देशहरू                     | भारत चीन सार्कराष्ट्रका अन्य मुलुकहरू पञ्चशिलका सिद्धान्त छिमेकी राष्ट्रहरूसँग नेपालको सम्बन्ध                                                  | अन्तर्राष्ट्रिय सिमानाहरू खोजी भारत र चिनको अवस्थिति सिमाना, भौगोलिक अवस्था सार्क राष्ट्रका अन्य मुलुकहरूको सामान्य परिचय सार्कका अन्य मुलुक र नेपालको सम्बन्ध                                                                                                                                                                        | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |               |
|                             | नक्सा कार्य र नक्सा अध्ययनमा दुरीको ज्ञान | नक्सा उतार्ने विधि र तरिका नक्सा सम्बन्धी आधुनिक व्यावहारिक प्रविधिहरू एवम स्केल सम्बन्धि जानकारी                                               | विभिन्न किसिमका नक्सा उतार्ने विधि नेपाल तथा विश्वको नक्सामा विभिन्न तथ्यहरू उपयुक्त सङ्केत सहित भर्ने आधुनिक व्यावहारिक प्रविधिहरू नक्साका विधिहरूको परिचय विधिको व्यावहारिक उपयोगिता भौगोलिक तथ्यहरू जस्तै हिमाल, नदी, ताल, मठमन्दिर, प्राकृतिक सम्पदा, राष्ट्रिय निकुञ्ज, कृषि उत्पादन क्षेत्र आदि भर्ने मापक वा स्केलका प्रकारहरू | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ४             |
| जनसङ्ख्या र यसको व्यवस्थापन | जनसाङ्ख्यिक परिवर्तनका निर्धारक तत्वहरू   | जन्म मृत्यु बसाइँसराइ जन्म, मृत्यु र बसाइँसराइको मापन जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने समय                                                           | जनसाङ्ख्यिक परिवर्तन निर्धारक तत्वहरू जन्म, मृत्यु र बसाइँ सराइका दर गणना गर्ने सूत्रहरूको प्रयोग गरी अभ्यास जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने समय गणना                                                                                                                                                                                     | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकाशित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३ पुनरावृत्ति |
|                             | नेपालको जनसङ्ख्या                         | जनसङ्ख्याको बनोट साक्षरता पेशा ग्रामीण तथा सहरी जनसङ्ख्या जनसङ्ख्याको बनोट                                                                      | समुदायको जनसङ्ख्याको साक्षरता पेशाको तथ्याङ्क सङ्कलन जनसङ्ख्याको बनोटको अवधारणा जनगणनाको पछिल्ला दुईवटा जनगणनाका तथ्याङ्कको आधारमा साक्षरता, पेशा, ग्रामीण तथा सहरी                                                                                                                                                                   | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू                                                |               |

|                                        |                                           |                                                                                  |                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                  |               |
|----------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
|                                        |                                           | अनुसार सामाजिक र आर्थिक जनजीवन                                                   | क्षेत्रको तथ्याङ्क सङ्कलन सामाजिक आर्थिक जनजीवनमा पार्ने प्रभाव                                                                                                                                             | तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू                                                                                                                   |               |
|                                        | नेपालको जनसङ्ख्याको वितरण र जनघत्व        | भौगोलिक प्रदेश: हिमाल पहाड उपत्यका भित्री मधेश तराई प्रादेशिक तह: सात प्रदेश     | तथ्याङ्कका आधारमा नेपालको जनसङ्ख्या भौगोलिक प्रादेशिक वितरण जनघत्व जनसङ्ख्याको वितरण जनघनत्वलाई प्रभाव पार्ने तत्वहरू                                                                                       | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |               |
|                                        | नेपालमा बसाइँसराइ                         | प्रकार कारण प्रभाव                                                               | नेपालमा बसाइँसराइका तत्वहरू आकर्षण र विकर्षण बसाइँसराइले समाजमा पारेको प्रभाव समाज परिवर्तन र विकासका लागि बसाइँसराइको आवश्यक छ या छैन                                                                      | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३             |
| हाम्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग | विभिन्न कुटनीतिक नियोगहरू र यसका कार्यहरू | राजदूतावास महावाणिज्य दूतावास संयुक्त राष्ट्रसंघ स्थायी नियोग काउन्सिलर कार्यालय | कुटनीतिक सम्बन्ध स्थापना भएका मुलुक कुटनीतिक नियोगमार्फत भए गरेका कार्य वा सहयोगहरूको सूची कुटनीतिक नियोग र नेपालसँगको सम्बन्ध कुटनीतिक सम्बन्ध र द्विपक्षीय सम्बन्ध नियोगको भूमिका आवश्यक पर्ने क्षेत्रहरू | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | २ पुनरावृत्ति |
|                                        | विमस्टेक                                  | परिचय महत्व नेपालले प्राप्त गरेका उपलब्धि                                        | विमस्टेकमा पर्ने देशहरूको सूची विमस्टेकका सदस्य राष्ट्र भएको नक्सा, अन्तरक्रिया, व्याख्यान, विमस्टेकबाट नेपालले प्राप्त गरेका उपलब्धि                                                                       | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |               |
|                                        | संयुक्त राष्ट्रसंघ                        | परिचय संयुक्त राष्ट्रसंघका अङ्गहरू नेपालविचको सम्बन्ध र सहयोग                    | संयुक्त राष्ट्रसंघको परिचय लोगो बडापत्र संयुक्त राष्ट्रसंघले नेपालमा गरेका सहयोग सहयोगको सूची नेपालले संयुक्त राष्ट्रसंघमा पुर्‍याएको योगदान                                                                | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू |               |
|                                        | समसामयिक गतिविधि र घटना                   | परिचय विभिन्न घटनाहरू मानव जीवनमा पारेको असर                                     | समसामयिक घटनाहरू सङ्कलन समसामयिक घटनासँग सम्बन्धित समाचार                                                                                                                                                   | सामुहिक छलफल तथा अन्तरकृया कक्षा शिक्षण चार्ट तथा डिस्प्ले कार्ड मल्टी मिडिया फोटोहरू आदि अभ्यासका लागि प्रश्नहरू तालिका तथा तथ्य प्रकासित पत्र पत्रिकाका लेखहरू | ३             |
|                                        |                                           |                                                                                  |                                                                                                                                                                                                             | जम्मा                                                                                                                                                            |               |
|                                        |                                           |                                                                                  |                                                                                                                                                                                                             | जम्मा कार्य दिन                                                                                                                                                  |               |
|                                        |                                           |                                                                                  |                                                                                                                                                                                                             | पुनरावृत्ति                                                                                                                                                      |               |

निर्णयात्मक मूल्याङ्कनको कुल भारको ५० प्रतिशत आन्तरिक मूल्याङ्कनमा रूपमा आन्तरिक मूल्याङ्कनबाट समावेश गरिने छ भने अन्तिम परीक्षाबाट बाँकी ५० प्रतिशत अङ्क समावेश गरिने छ ।

नोट:

- प्रश्नहरू परीक्षा बोर्डको विशिष्टीकरण तालिका बमोजिमका हुने छन् ।
- पछिल्लो परीक्षामा पहिलेको परीक्षालाई विभाजन गरिएको खण्डबाट करिब एक तिहाई प्रश्नहरू हुन सक्नेछन् ।
- सिकाइ प्रकृया पुरा गर्न विद्यार्थीलाई अतिरिक्त कक्षा लिइए पनि नियमित कक्षामा नै सम्पूर्ण पुरा गर्न सक्ने गरि अध्ययन अध्यापन गराउनु उचित रहने छ ।
- शिक्षकले स्वविवेक प्रयोग गरी कक्षा सञ्चालन गर्ने र विद्यार्थीको सिकाइ प्रकृया पूर्ण गराउनको लागि कार्य घण्टा केही तल माथी गर्न सक्नेछन् ।